Nr. 60. Wtorek, dnia 15 Marca 1932 roku. Cena 10 gr. Rok XXVII.

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY i LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową miesięcznie 4 zł. 25 gr Cena pojedyńczego numeru 10 groszy Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr 6120.

Sklep „Gońca Częstochowskiego", ul. Panny Marji 26 — Telefon nr. 50

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Częstochowa, ul. P. Marji 52. Tel. 245. Skrz. poczt. 45

Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—3 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 gr. W tekście i nadesłane 40 gr., za tekstem 20 gr. Drobne ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wyraz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne zł. 1.50. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonjalne 50 proc. drożej Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenie skośne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

MIĘDZY BERLINEM A CHARBINEM

Demokracja niemiecka prosi Moskwę o rozejm. — Hitler sojusznikiem Japonji? Drogi i bezdroża myśli politycznej.

Berlir — Charbin — dwa tematy aktualnych zainteresowań politycznego świata. W Berlinie odbyły się wybory na prezydenta Rzeszy, wyznaczone na 13 marca. Charbin — to jeden z pierwszych rozdziałów konfliktu na Dalekim Wschodzie, rozdział, który nanowo może stać się aktualny. Przedmiotem pierwszym konfliktu japońsko-chińskiego była Mandżurja. Potem czerwone łuny zapłonęły nad Szanghajem. Zgasły, pozostawiając za sobą trupy i zgliszcza w dzielnicach chińskich. A świat zadaje sobie z kolei pytanie: jak daleko ma sięgać pochód zaborczy Japonji? Jak ułożą się stosunki japońsko-sowieckie? Jaką rolę odegra emigracja rosyjska na tym terenie?

Berlin — Charbin — linja olbrzymiej długości oddziela te dwa tak niepodobne do siebie miasta i środowiska. A jednak świat jest całością — a polityka aktualna łączy te punkty ze sobą i uzależnia je od siebie.

Demokracja niemiecka walcząca rozpaczliwie po stronie Hindenburga przeciw Hitlerowi z arsenału swej propagandy wyciągnęła nowy argument: właśnie Charbin. Oto tok jej rozumowania: wszyscy przeciwnicy Hindenburga dążą do tego, aby pierwsze głosowanie na prezydenta nie dało rezultatu. Przeciwstawiono feldmarszałkowi jedną kandydaturę główną — Hitlera, i dwie pomocnicze, mające oskrzydlić jego front Düsterberg, kandydat Hugenberga i Stahlhelmu ma odciągnąć głosy prawicowe, kandydat komunistyczny Thälmann ma przyciągnąć socjalistów, niezadowolonych z nakazu zarządu socjal - demokracji, polecającego głosować na Hindenburga.

Moskwa — wywodzi demokracja niemiecka — wystawia Thälmanna, aby zniszczyć front Hindenburga, Brüninga i Brauna. Moskwa dopomaga Hitlerowi, spodziewając się, że po załamaniu się jego rządów opanuje sytuację. I tu demokracja niemiecka ostrzega Moskwę: Hitler dostawszy się do władzy gotów utrzymać się przy niej przemocą, a pierwszym jego krokiem byłoby zniszczenie wszystkich organizacyj robotniczych — a więc socjalistów i komunistów.

A dalej: wielki przemysł finansuje gigantyczną kampanję agitacyjną narodowych-socjalistów. Wielki przemysł ma punkty oparcia i narzędzia na całym świecie, radby zniszczyć Sowiety, doprowadzić do wspólnego mianownika działalność wszystkich przeciwników Moskwy. Hitler gotów wzmocnić siłę uderzenia japońskiego, wymierzonego z Charbinu. Czy nie lepiej więc wycofać Thälmanna — prosi lewica niemiecka. Banita Trocki jest tego zdania, ale oficjalna Moskwa pozostaje głuchą na te prośby.

Praga leży nieco bliżej Charbina, niż Berlin. I w Pradze zajmowano się w tych dniach Charbinem. Odbył się tam zjazd rosyjskiej Unji Republikańsko-demokratycznej pod przewodnictwem starego wodza kadetów rosyjskich, Milukowa, ostatniego ministra spraw zagranicznych przed przewrotem bolszewickim.

Milukow odparł zarzuty bolszewików, twierdzących, że wespół z b. generałem czeskim, Gajdą, organizują armję emigrancką mającą walczyć ze Sowietami na Dalekim Wschodzie. Nie wierzy w możliwość zbiorowej krucjaty państw kapitalistycznych przeciw Sowietom. Natomiast widzi prawdopodobieństwo zbrojnego zatargu między Japonją a Sowietami, gdyż jego zdaniem armja czerwona nie zgodzi się na daleko idące ustępstwa i pociągnie rząd za sobą. Według Milukowa, sytuacja Rosji na Dalekim Wschodzie przedstawia się pomyślniej, niż w roku 1905.

Następnie Milukow wystąpił ostro przeciw próbom żywiołów prawicowych na emigracji, pragnących zorganizować oddziały antysowieckie u boku Japonji. Wyraził się dosłownie w ten sposób: „Musimy sympatyzować z rządem sowieckim w jego walce w obronie interesów rosyjskich na Dalekim Wschodzie, gdyż są wypadki, w których rząd ten reprezentuje naprawdę interesy Rosji. Byłoby nieszczęściem, gdyby nanowo Rosjanie walczyli przeciw Rosjanom. Powinniśmy życzyć sobie tego, aby rząd sowiecki był dostatecznie silny na Dalekim Wschodzie. Nie możemy obecnie walczyć w obronie naszego kraju, ale byłoby zbrodnią stanąć po drugiej stronie barykady".

Konkluzje, które Milukow stąd wyciąga brzmią tak: „Wolę, aby 160 miljonowy naród cierpiał w dalszym ciągu niż żeby miała przepaść część terytorjum państwowego. Cierpienia narodu nie będą wieczne, bo i system obecny wiecznie trwać nie będzie. Natomiast utrata części obszaru państwowego jest największą krzywdą, która może spotkać naród".

Republikanie i socjaliści emigranccy poparli Milukowa, natomiast prawica oświadczyła się przeciw niemu.

Berlin — Charbin. Myśl ludzka krąży wokoło spraw całego świata. Ale w wypadkach, o których tu była mowa, myśl ta jest chora, cierpi na zasadnicze braki. Lewica emigracji rosyjskiej nie ma gruntu pod stopami i dlatego, zwalczając Sowiety i wyklęta przez nie, zaczyna, mimo to, popierać ich politykę. A myśl Hitlera, ulokowana na gruncie własnego państwa, zgubiła się w gąszczach demagogji i żywiołowych odruchów.

Świat jest jeden i zdaje sobie z tego sprawę, że jest chory. Ale myśli ludzkie nie zdołały znaleść lekarstwa. Nie uświadomiły sobie swoich dróg, nie spotkały się między sobą. Droga z Berlina do Charbinu jest pełna trudności i niebezpieczeństw

W. J.

Uczczenie zasług zdobywców stratosfery.

W uniwersytecie brukselskim odbyła się uroczystość odsłonięcia dwuch rzeźb, przedstawiających podobizny pierwszych zdobywców stratosfery prof. Piccarda i inż. Kipfera.

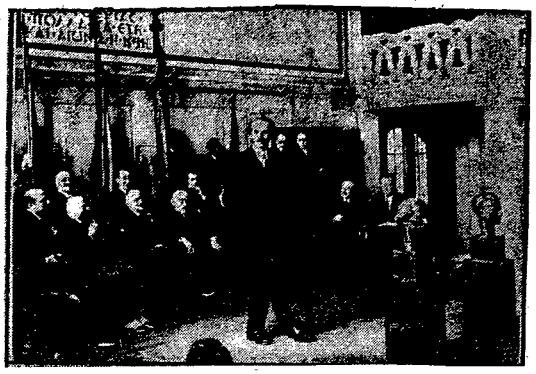

Wybory prezydenta w Niemczech

Pierwsze wiadomości przynoszą zwycięstwo Hindenburga.

Berlin. — O godzinie 9-ej rano na terenie całego państwa niemieckiego rozpoczęły się wybory Prezydenta Rzeszy. Lokale wyborcze otwarte były do godz. 6-ej wieczór, poczem rozpoczęto obliczenia głosów.

Z Berlina są znane dotychczas tylko częściowe wyniki, ale według nich Hindenburg nawet w prawo zorjentowanych dzielnicach miasta kroczy daleko na czele. Urzędowego wyniku wyborów w Berlinie nie można oczekiwać przed godziną 12-tą.

Dotychczasowe doniesienia z całego kraju mówią zgodnie, że Hindenburg otrzymał znaczną większość głosów. Według dotychczasowych wiadomości, na drugiem miejscu stoi Hitler, następnie Thälmann i Düsterberg. — Winter otrzymał tylko znikomą ilość głosów.

Berlin. — Zgodnie z obowiązującą ordynacją wyborczą o godz. 8-ej wieczór lokale wyborcze zostały zamknięte od wewnątrz, poczem przy zamkniętych drzwiach członkowie komisji przystąpili do obliczania głosów. Wyniki z każdej komisji przekazywane są do komisji obwodowych, a stąd do komisji okręgowych. W samym Berlinie istnieją trzy okręgi wyborcze, w całem zaś państwie 36 okręgów. Obliczenie ogólne wszystkich 36-iu okręgów dokonywuje główny urząd statystyczny, w którym pracuje od godziny 7-ej wiecz. 12-tu urzędników przy pomocy specjalnych maszyn do rachowania. Już o godz. 7-ej m. 15 pojawiły się pierwsze wyniki obwieszczone za pośrednictwem radja, na które czekano z niezwykłem zainteresowaniem.

Te pierwsze częściowe wyniki przedstawiają się jak następuje:

Düsseldorf: Düsterberg 160, Hindenburg 4.050, Hitler 1.230, Thälman 1.500.

Görlitz: Düsterberg 500, Hindenburg 4.200, Hitler 2.000, Thälman 630.

Pomeranja (okręg Anklam): Düsterberg 1.200, Hindenburg 2.800, Hitler 2.250, Thälman 400.

Frankfurt nad Menem: Düsterberg 260, Hindenburg 10.000, Hitler 5.300, Thälman 2.000.

Gliwice: Düsterberg 825, Hindenburg 9.400, Hitler 5.200, Thälman 3.100.

O godz. 7-ej m. 30 wedle prywatnych obliczeń narachowano następujące ilości głosów: Düsterberg 13.500, Hindenburg 55.000, Hitler 42.000, Thälman 11.300. Te prywatne i niezupełnie kompletne obliczenia nie pozwalają oczywiście jeszcze na dokładniejszą orjentację.

Monachjum. — Wybory miały w mieście przebieg spokojny. Aresztowano 100 narodowych socjalistów, którzy rozdawali ulotki z fałszywemi wiadomościami i stawiali opór policji.

Frankfurt nad Menem. — Wybory tutaj miały przebieg spokojny. Udział wyborców w głosowaniu wynosił 85 — 90 procent. Pierwsze wiadomości z miejscowości okolicznych mówią, że Hindenburg kroczy na przedzie, jednak Hitler w niektórych miejscowościach zyskał więcej głosów, niż w czasie wyborów do Reichstagu w 1930 r.

Kilonja. — Wybory w Szlezwik-Holstein odbyły się spokojnie. Udział w wyborach był nadzwyczaj silny. Oddawanie głosów zakończono już o godz. 5-ej po południu. Według dotychczasowych obliczeń, stosunek głosów oddanych na Hindenburga i Hitlera jest równy. Obecnie liczy się jeszcze głosy, tak że ostateczny wynik będzie znany dopiero później.

Berlin. — Do starć przyszło w Hückeswagen koło Opladen, gdzie zastrzelono 3-ch komunistów. W czasie starcia między przeciwnikami politycznymi w Waldenburgu jedna osoba została zabita, a 8 odniosło rany. Do starć przyszło także w Oels, gdzie kilka osób odniosło rany. W lokalu pisma „Centrum" wybito wszystkie szyby.

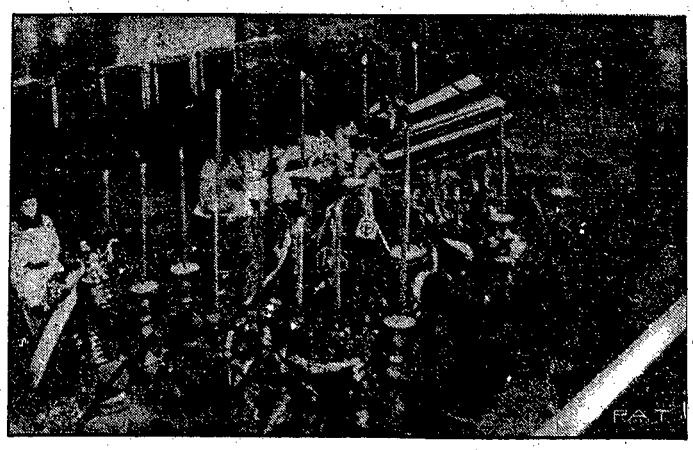

Pogrzeb J. E. ks. Biskupa Władysława Bandurskiego.

W dniu 10 b. m. odbył się w Wilnie przy udziale p. Prezydenta R. P., członków rządu, pp. marszałków Sejmu i Senatu, przedstawicieli wojskowości, organizacji społecznych i t. d. pogrzeb ś. p. J. E. ks. Biskupa dr. Władysława Bandurskiego. Na zdjęciu naszem widzimy katafalk w Bazylice wileńskiej, na którym spoczywa trumna ze zwłokami zmarłego kapłana.

Teza litewska

w sprawie Kłajpedy.

Genewa. — Energiczna akcja rządu niemieckiego, zmierzająca do skłonienia czterech sygnatarjuszów konwencji kłajpedzkiej do skierowania sprawy usunięcia prezydenta Boetchera z zajmowanego stanowiska, do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze, spowodowała niemniej energiczną kontrakcję bawiącego w Genewie litewskiego ministra spraw zagranicznych, dr. Zauniusa i towarzyszącego mu tutaj posła litewskiego w Londynie min. Sidzikauskasa.

Od kilku dni min. Zaunius i min. Sidzikauskas odbywają nieustanne konferencje z przedstawicielami czterech sygnatarjuszów konwencji kłajpedzkiej, a mia

Nowoczesne farbowanie włosów przez zwykłe mycie

ORIENT—HENNA—SHAMPOONEM

10 kolorów

od jasnego blond do czarnego, w tem modne kolory: złoto blond, tycjan i mahoń. Wszędzie do nabycia. Kto chce mieć piękne włosy, niech nadeśle 2.-zł. w znaczkach i poda kolor.

Gen. Przedst. na Polskę: Fr. Bogusz, Bydgoszcz, Dworcowa 14.

Do trwałego farbowania brwi i rzęs polecam „Maja", do odbarwienia lub pojaśnienia włosów „Rose-Henna".

nowicie: Wielkiej Brytanji, Japonji, Francji i Włoch. Akcja dr. Zauniusa skoncentrowała się nadewszystko około delegacji włoskiej. Rząd litewski konsekwentnie do swego stanowiska, przedstawionego Radzie Ligi Narodów, sprzeciwia się żądaniu niemieckiemu. W rezultacie kilkudniowych pertraktacji wysunięto ze strony litewskiej propozycję oddania całej sprawy pod arbitraż neutralny. Dziś od rana dr. Zaunius i Sidzikauskas odbyli w kuluarach Ligi Narodów szereg rozmów z delegatami czterech sygnatarjuszów konwencji kłajpedzkiej, kończąc te rozmowy dłuższą konferencją z p. Pilottim, wybitnym członkiem delegacji włoskiej i członkiem komitetu prawników, który sporządził raport w sprawie wypadków kłajpedzkich.

Po zakończeniu konferencji z p. Pilottim, minister Sidzikauskas oświadczył genewskiemu korespondentowi Agencji „Iskra", że po dłuższych pertraktacjach ustalono ostatecznie procedurę załatwienia konfliktu kłajpedzkiego. Ustalenie nastąpiło pomiędzy przedstawicielami Wielkiej Brytanji, Francji, Japonji, Włoch i Litwy, a więc bez przedstawicieli Niemiec, co stanowi zwycięstwo tezy litewskiej, głoszącej, że rząd niemiecki nie ma prawa ingerencji w sprawie kłajpedzkiej, będącej tylko przedmiotem rokowań pomiędzy Litwą, a sygnatarjuszami konwencji kłajpedzkiej. Procedura, o której mówi minister Sidzikauskas polegać będzie na neutralnem orzeczeniu arbitrażowem.

Osoba arbitra nie jest jeszcze ustalona. Rządy pięciu zainteresowanych państw będą w tej sprawie prowadzić rokowania pomiędzy sobą. Wysunięcie osoby króla szwedzkiego na arbitra spotkało się ze sprzeciwem Litwy i jest w tej chwili nieaktualne. W kuluarach Ligi Narodów wysuwają obecnie kandydaturę prezydenta Czechosłowacji prof. dr. Massaryka na arbitra w sprawie konfliktu kłajpedzkiego. Do chwili wypowiedzenia się rządów pięciu zainteresowanych państw zastanawianie się nad osobą arbitra nie jest aktualne.

TELEGRAMY

KONFERENCJA BANKIERÓW JAPOŃSKICH.

Moskwa. — Korespondenci sowieccy informują z Tokjo, że odbyła się tam konferencja bankierów, która jednogłośnie wypowiedziała się za wprowadzeniem polityki nieograniczonej inflacji. Bankierzy wystąpili do ministra skarbu z propozycją zniżenia stopy dyskontowej oraz zaniechania zamiaru wypuszczenia na rynek wewnętrzny pożyczki na pokrycie kosztów wojennych. Konferencja bankierów miała zaproponować również, aby wydatki wojenne pokrywane były nową emisją banknotów. Pozatem bankierzy japońscy domagają się, aby rząd wykupił znajdujące się na rynku finansowym państwowe papiery wartościowe na sumę 50 miljonów jen. Suma potrzebna na wykupienie tych walorów miałaby być uzyskana przy pomocy maszyny drukarskiej.

WIELKI SPISEK ANTYEUROPEJSKI W SZANGHAJU.

Szanghaj. — Policja dzielnicy międzynarodowej wykryła dzisiaj wielki spisek antyeuropejski w Szanghaju, zakrojony na wielką skalę, zorganizowany przez tamtejszą cywilną ludność chińską. Przypuszczalnie spisek ten zorganizowany został przez komunistów i organizacje antyjapońskie. Policja zakazała odbycia zapowiedzianego na dzisiaj zebrania spiskowców i aresztowała w związku z tem 9 osób. Jak słychać, brat głównodowodzącego arsenałem wojskowym w Kiang-Wan miał kierować całym spiskiem. Policja polityczna skonfiskowała również szereg dokumentów.

Jak donosi „United Pres" z Nankinu rząd chiński wydał dzisiaj manifest, w którym zwraca się bardzo ostro przeciwko Japonji i nowej republice mandżurskiej.

Z posiedzenia Sejmu

Ustawa o rentach inwalidzkich przyjęta w drugiem i trzeciem czytaniu.

Na sobotniem plenarnem posiedzeniu Sejmu przed przystąpieniem do porządku dziennego marszałek podał do wiadomości izby, że p. Mendys, następca z listy państwowej po zmarłym tragicznie poście Waryńskim (B. B.) zawiadomił, iż rezygnuje z mandatu. Sejm uznał mandat jego za wygasły.

Następnie w trzeciem czytaniu przyjęto ustawę o wykupie gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców rolnych.

Z kolei pos. Osiński (B. B.) referował projekt rządowy o zaopatrzeniu inwalidów. Mówca zaznaczył, że budżet rent inwalidzkich za rok 1932-33 wynosi 150 milj. złotych i obejmuje 270.000 uprawnionych, w czem 120.000 inwalidów wojennych, 4.500 inwalidów wojskowych i 146.000 osób, pozostałych po inwalidach. Ustawa rozróżnia inwalidów wojennych od inwalidów wojskowych z czasów pokoju. Według obecnie obowiązującej ustawy maksymalne zaopatrzenie inwalidy mogło wynosić 200 zł., a według projektowanej ustawy, może dojść do 400 zł. miesięcznie. Projekt dzieli inwalidów na trzy klasy: takich, których zaopatrzenie zależeć będzie od tego, czy mieszkają w miastach powyżej 100.000 mieszkańców, czy w miastach powyżej trzy tysiące mieszkańców, czy też w mniejszych miejscowościach. Zależeć będzie od tego wysokość zaopatrzenia. Referent podniósł dodatnie strony projektu, do których zalicza również to, iż ustawa daje możność zaopatrzenia ciężko poszkodowanych inwalidów oddziałów ukraińskich z walk z wojskiem polskiem w r. 1918 i 19.

W dyskusji przemawiał pos. Cardini (Ch. D.), który podniósł, że projekt budzi w szerokich kołach inwalidów zaniepokojenie. Domagali się oni przestrzegania przepisu o 10-procentowym dodatku do rent, zwiększenia liczby zakładów leczniczych, rewizji koncesji na sprzedaż wyrobów monopolowych i ustawowego zabezpieczenia inwalidów, pracujących w zakładach przemysłowych przed nieuzasadnionem zwolnieniem. Tymczasem projekt nie uwzględnia ani jednego z tych postulatów. Nie poprawia położenia inwalidów, a w niektórych wypadkach jeszcze je pogarsza. Nietylko względy rzeczowe grały rolę przy jej opracowaniu, ale także i względy polityczne. Takim momentem politycznym jest zaliczenie tych, którzy prowadzili walkę orężną z państwem polskiem w oddziałach ukraińskich do kategorji inwalidów, uprawnionych do rent.

W odpowiedzi na argument klubu ukraińskiego, że ci, którzy walczyli w oddziałach ukraińskich, byli patrjotami ukraińskimi, mówca odpowiada, że oddziałów tych nie może uznać za wojsko. Przeważał w nich element bandycki, a oddziały te prowadziły walkę metodami ohydnemi, znęcały się nad ludnością cywilną, a pojmanych żołnierzy pozbawiały życia w okrutny sposób. Niektórzy mówią, że ci ludzie właściwie walczyli o realizację ideałów, ale w takim razie należałoby przyznać rentę tym wszystkim komunistom, którzy w walce z Polską stali się inwalidami. Chrześcijańska demokracja uważa, że ludziom biednym należy przyjść z pomocą, ale nie można ich kwalifikować jako inwalidów, co najwyżej zasiłki mogły być zaliczone do kategorji wsparć z funduszu opieki społecznej. Dalej podnosi mówca, że ustawa broni praw dzieci z małżeństw cywilnych i zaznacza, iż jedna z poprawek przyjętych na komisji wogóle nie jest zaznaczona w sprawozdaniu. Wobec tego mówca wniósł o odesłanie tego projektu ponownie do komisji celem uzupełnienia sprawozdania a w razie odrzucenia tego wniosku domagał się przyjęcia poprawek zgłoszonych przez klub Ch. D.

Przemawiali następnie pos. Arciszewski (PPS.), który poparł wniosek o odesłanie ustawy z powrotem do komisji. Mówca wykazał szereg niedokładności w ustawie i tłumaczy to pośpiechem, z jakim ją załatwiono w komisji; ponadto mówca polemizował z wywodami posła Cardiniego, dotyczącemi zaopatrzenia inwalidów ukraińskich.

W imieniu klubu B. B. popierał ustawę pos. Snopczyński, wykazując korzyści, jakie ona przedstawia dla inwalidów.

Pos. Wełykanowicz (Klub ukr.) bronił przepisu ustawy, która przyznaje renty inwalidzkie Ukraińcom, dowodząc, że nie było to powstanie przeciw państwu polskiemu, którego wówczas nie było. Pos. Cardini twierdził, że nie spełniali oni roli żołnierzy.

Pos. Cardini: Nie mieli zwyczajów żołnierskich.

Pos. Zahajkiewicz: Protestuję.

Pos. Cardini: To bezczelność.

Kończąc, mówca oświadczył, że inwalidzi ukraińscy nie przyjmują zapomogi, lecz jedynie renty z tytułu ustawy.

Przemawiali następnie poseł Wagner (B. B.), pos. Cardini (Ch. D.), Arciszewski (PPS.), Skrypnik (B. B.). Obszernych wyjaśnień udzielił wiceminister skarbu, Starzyński.

Po przemówieniu sprawozdawcy odrzucono wszystkie poprawki klubów opozycyjnych, a ustawę przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu.

STANY ZJEDNOCZONE WOBEC ZATARGU WSCHODNIEGO.

Londyn. — Z Waszyngtonu donoszą, że sekretarz stanu Stimson oświadczył, że przyłącza się całkowicie do rezolucji zgromadzenia Ligi Narodów w sprawie zatargu na Dalekim Wschodzie. W kołach politycznych wyrażana jest nadzieja, że uda się skłonić Japonję do wycofania swych wojsk z Szanghaju i Mandżurji.

BUNT GARNIZONU CHIŃSKIEGO NAD GRANICĄ SOWIECKĄ.

Moskwa. — Ze strony sowieckiej donoszą o wybuchu rewolty w oddziałach chińskich, stojących po tamtej stronie rosyjskiej granicy, a mianowicie nad Amurem opodal miasta Błagowieszczeńska.

Zrewoltowani żołnierze chińscy sprzeciwili się wywieszeniu flagi republiki mandżurskiej, poczem splądrowali miasto, specjalnie dając się we znaki cudzoziemcom. Część cudzoziemców uciekła przez rzekę Amur na stronę rosyjską. Komendant wojskowy Zeyui, który opowiedział się za republiką mandżurską, został aresztowany, zaś 10 oficerów i 2 Japończyków zabitych.

Po splądrowaniu przez zrewoltowanych żołnierzy banków chińskich zwrócili się oni przeciwko urzędowi celnemu, oraz centrali sowieckiej misji handlowej. Rozruchy trwają jeszcze w tej chwili, zaś najważniejsze punkty strategiczne miasta — znajdują się w rękach powstańców.

PŁOMIENIE BUNTU WYBUCHAJĄ W CAŁEJ ROSJI.

Ryga. — Korespondent moskiewski „Dni" donosi, że fala powstań w Rosji sowieckiej bynajmniej nie opada i powstania nie zostały zlikwidowane.

W kraju Zakaspijskim do walki z powstańcami rząd sowiecki wysłał silne oddziały G. P. U.

Na Ukrainie, nad Wołgą, w niektórych wioskach białoruskich, walki partyzanckie przybrały formę lotnych napadów na składy i pociągi.

Z Turkiestanu donoszą, że od Krasnowodska do Merwy kraj ogarnął ruch powstańczy. Toczy się prawdziwa wojna z miejscową ludnością, broniącą się przed grabieżą zapasów żywności.

Gen. Nobile

w służbie sowieckiej.

Rzym. — Z kół zbliżonych do generała Nobile, znanego konstruktora sterowców, korespondent PAT. dowiaduje się następujących szczegółów o zaangażowaniu go przez rząd sowiecki.

Gen. Nobile podpisał kontrakt na okres czteroletni, zobowiązując się do prowadzenia wielkiego zakładu budowy statków napowietrznych, wznoszonego obecnie przez rząd sowiecki. Rząd sowiecki zapewnił konstruktorowi włoskiemu sowite wynagrodzenie, lecz ten zobowiązał się do niekorzystania, przynajmniej w ciągu pierwszego roku z okresu wypoczynkowego.

Nobile otrzymał od premjera Mussoliniego pozwolenie na zawarcie kontraktu oraz na zaangażowanie ze swej strony kilku techników włoskich, którzy byli jego współpracownikami bądź w rzymskich zakładach konstrukcji napowietrznych, bądź w czasie przygotowywania wyprawy do bieguna północnego. Technicy ci stanowić będą sztab główny nowych zakładów sowieckich.

Według kontraktu gen. Nobile ma objąć służbę w połowie kwietnia r. b., wobec czego dn. 15 kwietnia przybędzie do Moskwy. Podczas lata weźmie udział w wielkiej ekspedycji naukowej do ziemi Mikołaja II, przygotowywanej przez Akademję sowiecką, i w tym celu ma zapewnić udział i pomoc naukową prof. Behunka z Pragi czeskiej, dokąd uda się po drodze do Moskwy. W najbliższym czasie Nobile przygotowuje swe wspomnienia z podróży na łamaczu lodów „Małygin".

UKRAIŃCY NAD AMUREM.

Ryga. — Pod wpływem wydarzeń na Dalekim Wschodzie rząd sowiecki postanowił przeprowadzić ukrainizację prowincji sowieckich nad Amurem, gdzie większość ludności stanowią Ukraińcy. W Chabarowsku ukazał się pierwszy numer dziennika sowieckiego w języku ukraińskim pod nazwą „Socjalistyczna Perebudowa". Prasa sowiecka zaznacza z tego powodu, że na Dalekim Wschodzie zamieszkuje 400.000 Ukraińców i że komunistyczna polityka narodowościowa powinna pozyskać ludność ukraińską Dalekiego Wschodu dla ustroju sowieckiego. Zarządzono również całkowitą ukrainizację aparatu państwowego, gospodarczego oraz szkolnictwa w 30 rejonach administracyjnych Dalekiego Wschodu, zamieszkałych przeważnie przez ludność ukraińską. Znamienne jest, że dotychczas w ciągu 14 lat rząd sowiecki całkowicie ignorował rozwój narodowy Ukraińców na Dalekim Wschodzie. Dopiero obecnie wobec wzmożonej akcji emigracji ukraińskiej w Mandżurji, Sowiety usiłują swojem nowem posunięciem pozyskać ludność ukraińską i tem wzmocnić swoje stanowisko nad Amurem.

„Król zapałczany"

popełnił samobójstwo.

Londyn. — Do Londynu nadeszła w sobotę wieczorem wiadomość ze Sztokholmu, że znany finansista i przemysłowiec szwedzki król zapałczany Iwar Kreuger, popełnił w Paryżu samobójstwo.

Kreuger, który wczoraj zaledwie przybył do Paryża z Ameryki, znaleziony został rano na łóżku w swojem mieszkaniu nieżywy. Miał serce przebite kulą. Rewolwer leżał obok.

Paryż. — Wiadomość o sensacyjnym samobójstwie szwedzkiego króla zapałek Iwara Kreugera została do późnych godzin wieczornych trzymana w ścisłej tajemnicy niewątpliwie dlatego, aby zapobiec oddziaływaniu tej wiadomości na giełdę paryską. W związku z tragicznym zgonem Kreugera, w paryskich kołach finansowych i giełdowych twierdzą, iż król zapałek doznał w ostatnich dniach olbrzymich strat na giełdach amerykańskich. Pogłoski o trudnościach finansowych koncernu Kreugera już od kilku tygodni obiegały koła finansowe Europy, a pogłoski te w ostatnich dniach znacznie się wzmogły. Mimo to jednak w wielkich centrach finansowych sądzono, iż Kreugerowi uda się opanować wszelkie te trudności. Przyjaciele zmarłego twierdzą, iż dokonał on swego rozpaczliwego czynu w przystępie kryzysu nerwowego, tembardziej że istniały rzekomo jak najlepsze nadzieje, iż Kreuger zdoła w najbliższym czasie uzdrowić swoje finanse.

Iwar Kreuger dopiero wczoraj powrócił z N. Jorku do Paryża. Liczył on 51 lat i aż do ostatniej chwili uważany był za jednego z najbogatszych ludzi świata.

Sztokholm. — Samobójstwo Kreugera spowodowane zostało, jak podaje komunikat trustu zapałczanego w Sztokholmie wielkiem przepracowaniem Kreugera w ostatnich miesiącach w czasie jego bytności w N. Jorku.

Przepracowanie doprowadziło Kreugera do rozstroju nerwowego, który wzbudzał zaniepokojenie wśród jego najbliższych współpracowników. Rozpoczęte zostało niezwłoczne sprawdzanie stanu interesów trustu.

W Paryżu zaznaczają, że Kreuger pożyczył w ostatnich 6 latach wzamian za uzyskanie monopolu zapałczanego od 17

Kino-Teatr „NOWOŚCI"

Wielki dramat z życia współcz. małżeństwa

JEJ GRZECH

w rolach głównych

Dorota Mackaill i Joel Moores.

Nad program TYGODNIK DŹWIĘKOWY FOXA

Pocz. o 5 pp. Wejście 50 gr. Szczeg. w afiszu.

różnych państw ogółem 300 miljonów dolarów, przyczem sam pożyczał pieniądze na 2 proc. a dawał je swym dłużnikom na 5 proc. Kryzys światowy nadszarpnął możliwości kredytowe króla zapałczanego i w ten sposób nastąpiła zupełna ruina jednego z najbogatszych ludzi na świecie. Kreuger w swoim czasie pożyczył Francji 75 miljonów dolarów, nie uzyskawszy za to monopolu, a jedynie pewne przywileje na rynku francuskim dla swych wyrobów. Wzamian za to otrzymał on komandorję z gwiazdą Legji Honorowej, zaś sama po życzka francuska spłacona zostało przez rząd przed terminem płatności, a mianowicie w roku ub.

SZWECJA OGŁOSIŁA MORATORJUM

Sztokholm. — O północy zebrała się na nadzwyczajne posiedzenie szwedzka rada gabinetowa, która wypracowała specjalną ustawę o moratorjum. Ustawa upoważnia króla do ogłoszenia moratorjum.

Przypuszczają, że w dniu dzisiejszym banki otworzą swe okna, jak zwykle, aby przeciwstawić się wzburzeniu wśród publiczności, na skutek wiadomości o śmierci Kreugera. Jak słychać Krueger ubezpieczyć miał swoje życie na kwotę od 5—10 miljonów koron.

TARDIEU I SIMON USTALAJĄ ZASADY WSPÓŁPRACY ANGIELSKO-FRANCUSKIEJ.

Paryż. — Premjer Tardieu odbył dwugodzinną konferencję z angielskim ministrem spraw zagr. Simonem. Simon złożył Tardieu kondolencję z powodu zgonu Brianda.

Obaj ministrowie omawiali ostatnie wypadki genewskie i różne sprawy, które się znajdą na porządku dziennym konferencji rozbrojeniowej w przyszłym tygodniu, oraz sprawy, interesujące w chwili obecnej oba państwa, między innemi sprawę federacji naddunajskiej i różne sprawy gospodarcze.

Ministrowie porozumieli się w tym sensie, że współpraca francusko-angielska powinna obejmować możliwie wszystkie te sprawy, by w ten sposób doprowadzić do osłabienia rywalizacji politycznej w Europie i przyspieszyć odbudowę gospodarczą Europy.

KATASTROFA NA RIVIERZE.

Lyon. — Dzienniki tutejsze donoszą z Nicei o wypadku, jakiemu uległa kolejka zebata, łącząca Beausoleil z La Turbie. W chwili, gdy pociąg znajdował się na wysokoci 10 mtr., pękła oś koła zębatego, na skutek czego począł on z szalona szybkością zjeżdżać w dół. Kilku pasażerów zdążyło na czas wyskoczyć, ulegając przytem silnym potłuczeniom, inni, nie zdoławszy tego uczynić, potoczyli się w zawrotnym pędzie. Przypadkowym świadkom przedstawił się okropny widok. Pociąg, wpadłszy na stację i rozbiwszy mur grubości 2.50 mtr., zdruzgotał się kompletnie, a z gruzów wydobyto niebawem zniekształcone ciała ofiar katastrofy, których jest trzy. m in. znajduje się również jeden krupier kasyna Monte Carlo.

STANOWISKO PRACOWNIKÓW MIEJSKICH JESZCZE NIEWYJAŚNIONE.

Warszawa. — Rezolucja przyjęta na ostatniem walnem zgromadzeniu delegatów wszystkich wydziałów administracyjnych i przedsiębiorstw miejskich nie proklamuje jeszcze strajku na 16 b. m., lecz wyraża jedynie solidarność z tym strajkiem.

Kwestja czynnego udziału w strajku pracowników miejskich będzie zdecydowana dopiero przez zarządy ogólno-krajowych organizacji centralnych poszczególnych związków pracowników miejskich, urzędniczych i robotniczych. Decyzja zapadnie prawdopodobnie w poniedziałek. Wobec dużej rozbieżności zdań, decyzja strajku nie będzie przypuszczalnie jednolita.

SOCJALIŚCI NA ŚLĄSKU ZA STRAJKIEM DEMONSTRACYJNYM.

Katowice. — W sobotę po południu w Katowicach odbyła się konferencja socjalistycznych radców zakładowych przedsiębiorstw wielkiego przemysłu górnośląskiego w sprawie demonstracyjnego strajku protestacyjnego, proklamowanego na 16 b. m. Przybyło około 300 osób.

Referat za strajkiem wygłosił pos. Stańczyk i sekretarz Chruszcz. Ponadto reprezentanci tramwajarzy, drukarzy, robotników użyteczności publicznej i robotników rolnych oświadczyli się za tym strajkiem. Organizacje zawodowe nie socjalistyczne zorganizowane w t. zw. Zespole Pracy, zajmą stanowisko w sprawie tego strajku dnia 14 b. m.

ZWOLNIENIE Z POSADY ZA UDZIAŁ W STRAJKU GROZI PRACOWNIKOM PAŃSTWOWYM.

Warszawa. — W sferach rządowych rozważana jest sprawa sankcji karnych, jakie miałyby być zastosowane wobec tych pracowników państwowych (kolejarzy, pocztowców, urzędników i pracowników monopolu i t. d.), którzy wezmą udział w powszechnym strajku, zapowiedzianym na środę, dnia 16 marca r. b. Jak słychać, wszyscy ci pracownicy, którzy wezmą udział w strajku, zostaną zwolnieni z posad.

Zjazd adwokatów

w Warszawie.

Warszawa. — W dniach 12 i 13 b. m. obradował w Warszawie w sali Rady miejskiej zjazd Koła adwokatów R. P.

Otwarcie zjazdu zaszczycili p. min. Michałowski, pierwszy prezes Sądu Najwyższego Supiński, prezes prokuratorji gen. Bukowiecki, wicemarsz. Sejmu Car, prezesi sądów apelacyjnego i okręgowego w Warszawie, przedstawiciele prokuratury i sądownictwa. Na zjazd przybyli bardzo liczni delegaci ze wszystkich dzielnic Rzeczypospolitej.

Obrady, które rozpoczęły się 12 bm., zagaił prezes Koła adw. Paschalski który też wygłosił dłuższe przemówienie programowe. Następnie wygłosili referaty adw. Bogucki p.t. „Prace komisji konstytucyjnej Sejmu" i adw. Brzeziński p. t. „Zagadnienia ustroju adwokatury".

W godzinach popołudniowych obradowały komisje zjazdu, przygotowując materjał dla obrad plenarnych, które kontynuowano dziś od godziny 11. Głównym celem zjazdu było zajęcie stanowiska wobec zgłoszonego przez rząd do ciał ustawodawczych projektu o ustroju adwokatury polskiej.

Po dłuższej dyskusji, stojącej na bardzo wysokim poziomie, a nacechowanej troską o dobro państwa, wymiar sprawiedliwości i dobro stanu adwokackiego, uchwalono jednomyślnie rezolucję, omawiającą zasady, na jakich — zdaniem uczestników zjazdu — winien być oparty ustrój adwokatury, a mianowicie zachowanie naczelnej Rady adwokackiej, oddzielenie autonomicznego sądownictwa dyscyplinarnego I i II instacji i ograniczenie władzy sądu w stosunku do adwokatów na rozprawie do kar porządkowych z wyłączeniem doraźnej represji dyscyplinarnej (art. 82 projektu rządowego), wolność słowa, zagwarantowanie tajemnicy zawodowej, zachowanie aplikacji sądowej, jako koniecznego warunku należytego przygotowania do zawodu adwokackiego, wreszcie uzależnienie dostępu do adwokatury bez aplikacji i egzaminu adwokackiego od warunków, zapewniających należyte przygotowanie do zawodu.

Po dokonaniu uzupełniających wyborów, zjazd został zamknięty.

GORGONOWA JEST POWAŻNIE CHORA?

Lwów. — Sprawa choroby Gorgonowej spowoduje prawdopodobnie daleko idące komplikacje w dalszej procedurze sądowej.

Jak donosi prasa, w związku z podniesioną temperaturą z powodu choroby płucnej, przewieziono Gorgonową do szpitala więziennego, gdzie poddano ją szczegółowym badaniom lekarskim.

KRWAWE WALKI O CHLEB NA BIAŁORUSI SOWIECKIEJ.

Wilno. — Z Mińszczyzny donoszą o braku artykułów pierwszej potrzeby. W okręgu Pleszczenickim w środę 9-go bm. w miejscowości Hłuboczany, kilkunastu włościan wdarło się do składu żywności, należącego do szpitala straży granicznej. Napastnicy zabili dwuch strażników i rozgrabili artykuły żywnościowe. Wezwany oddział straży granicznej rozproszył tłum, zabijając 5 włościan i 3 kobiety.

Dźwiękowe „GRAND-KINO"
Dziś w poniedziałek po raz ostatni
BOMBY
NAD
MONTE CARLO
W rolach głównych:
Sari MARITZA i Hans ALBERS
NAD PROGRAM:
NOWE PIĘKNE DODATKI DŹWIĘKOWE
Dziś tylko dwa seansy o g. 5 p. p. i 7 w.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią usługę drogim nam zwłokom

ś. † p.

por. Władysława Opielińskiego

a w szczególności Wielebnym Księżom Prał. Ciesielskiemu, Pref. Sobańskiemu, Kapel. mjr. Żelaznowskiemu, Dowódcy Okr. Korp. Nr. 4 Panu Gen. Małachowskiemu, Dowódcy 7 d. p. Panu Gen. Dąbkowskiemu, Korpusowi Oficerskiemu Garnizonu Częstochowskiego, Panu Dr. kpt. Adamowi Wolbergowi za troskliwą opiekę w czasie choroby, Korpusowi Podoficerów 27 p. p. a zwłaszcza Panu st. sierż. K. Wilkońskiemu. Stowarzyszeniu „Rodzina Wojskowa" — za okazane nam wyrazy współczucia w tak ciężkich dla nas chwilach, tą drogą składamy z głębi zbolałego serca „Bóg zapłać".

Żona i matka.

KRONIKA

Wtorek 15 MARCA

Dziś — Klemensa Dw.
Jutro — Heryberta b.,
Wschód słońca o godzinie 5.59
Zachód „ „ 17.48
Kalendarzyk historyczny:
Przymierze z Węgrami w Lubowni w 1412 roku.

— Nabożeństwo Cechu piekarzy. Dziś, we wtorek, jako w dniu patrona św. Klemensa, w kościele św. Zygmunta staraniem Cechu piekarzy odprawione zostanie o godz. 10-ej r. specjalne nabożeństwo, które odbywa się co roku nader uroczyście, gromadząc wszystkich członków Cechu.

— Sztafeta z Częstochowy wyruszyła do Belwederu. Zgodnie z uchwałą Komitetu Obchodu Imienin Marsz. Piłsudskiego w ub. niedzielę o godz. 9-ej rano z placu magistrackiego wyruszyła szlakiem Częstochowa — Radomsko — Piotrków — Rawa — Tomaszów — Raszyn — Warszawa sztafeta piesza Zjedn. Młodzieży Rob. „Orlę", aby w dniu 19 b. m. stanąć w Belwederze i złożyć tam artystycznie wykonany album z adresami hołdowniczemi garnizonu, szkół, gminy miejskiej i różnych organizacji społecznych Częstochowy dla Marsz. Józefa Piłsudskiego w dniu imienin.

Odprawa sztafety, prowadzonej przez p. B. Olejniczaka, odbyła się w sposób uroczysty w obecności przedstawicieli władz, delegacji wojskowych i P. W. M. in. obecni byli: komisarz miasta p. Mazur, poseł dr. Biluchowski i in., krótkie przemówienia zaś wygłosili dyr. Zbierski i dowódca 27 p. p. pułk. Czapliński, dając komendantowi sztafety rozkaz marszu. Całością dowodził komendant P. W. por. T. Wierzejski.

Przy dźwiękach orkiestry wojskowej sztafeta wyruszyła w drogę.

— Z teatru Kameralnego. W ub. niedzielę wszystkie cztery przedstawienia rewji cieszyły się wielkiem powodzeniem, a wypełniająca salę publiczność bawiła się znakomicie, o czem świadczyły ustawiczne wybuchy głośnej wesołości i huczne oklaski. Zwłaszcza ogólny aplauz zdobyły sobie piosenki, świetnie interpretowane przez wschodzącą „gwiazdę" rewji p. Różyńską, taniec przed posągiem Buddy w wykonaniu duetu baletowego Bargielska i Moran, a dalej arcywesołe skecze w wykonaniu miejscowych artystów z p. Orlińskim na czele, recytacje p. Marskiego, tańce sióstr Liljans i t. d. Program jest doskonały, to też publiczność unosi z rewji pełne zadowolenie.

W poniedziałek o godz. 5-ej m. 30 i 7-ej wiecz. dwa przedstawienia rewji: „Mama, babcia i dziadzio też" (ceny miejsc od 50 gr.), a o godz. 9-ej wiecz. gościnny występ znanego z filmów artysty Igo Syma w otoczeniu artystów warszawskiego „Morskiego Oka": znakomitej pieśniarki p. S. Nowickiej, humorysty p. J. Orwida i baletmistrza p. Wojcieszki.

— Koncert symfoniczny i „Recital" skrzypcowy. Dziś więc, w poniedziałek, dn. 14-go b. m. o godz. 7-ej i pół w sali Straży odbędzie się wielki koncert symfoniczny w połączeniu z recitalem skrzypcowym.

Znana orkiestra 74 p. p. z Lublińca (nagrodzona na konkursach) odegra szereg utworów symfonicznych pod dyr. p. B. Grzewińskiego.

Pochlebnie znany skrzypek solista prof. Tadeusz Wawrzynowicz (ukoń. Państw. Konserwatorjum pod kierunkiem prof. Jahnkego) odegra z orkiestrą koncert oraz szereg innych utworów. — Koncert wzbudził zainteresowanie szerszych kół publiczności, ze względu na zasługujący na uwagę program.

Ze zgromadzenia

zwołanego przez Tow. „Rozwój".

W ub. niedzielę o godz. 1-ej po poł. w sali Katedralnej odbyło się zgromadzenie zorganizowane przez Tow. „Rozwój" w Częstochowie, a poświęcone omówieniu kwestji żydowskiej w Polsce.

W obecności licznego audytorjum zebranie zagaił w imieniu Tow. „Rozwój" wice-prezes miejscowego Oddziału, p. Barczyński, który, podkreśliwszy w swojem przemówieniu wstępnem, jak wielkie znaczenie ma sprawa żydowska, będąca poprostu kwestja naszego bytu, zakomunikował następnie, iż wobec niedyspozycji prof. Czerniewskiego referat zamiast niego wygłosi przybyły specjalnie poseł Lech, b. dyrektor gimnazjum w Miechowie. Do prezydjum zaprosił p. Barczyński członków Zarządu „Rozwoju".

Dłuższy swój i doskonale ujęty referat rozpoczął poseł Lech od omówienia spraw gospodarczych i przyczyn obecnego kryzysu, upatrując je przedewszystkiem w nieodpowiedniej organizacji przemysłu i handlu, źle bowiem rządzono Polską od początku, nadając nieodpowiednie formy życiu gospodarczemu. Zamiast rozpocząć od pracy i oszczędności, naśladuje się bogate inne państwa, przeprowadza się kosztowne inwestycje w państwie i miastach. Dość spojrzeć na gmachy Kasy Chorych, luksusowe gabinety dla dygnitarzy, auta.

Do trudności gospodarczych, jakie przechodzimy, przyczyniło się też w dużej mierze żydostwo.

Wprawdzie i w innych państwach są żydzi, ale w znikomych liczbach, w Polsce natomiast mamy ich całe 14 proc., t. j. 4 miljony 200 tysięcy. Ich ojczyzna znajduje się wszędzie, a więc coś w tem jest, że specjalnie w Polsce tylu ich mamy, że nas trzymają się tak uporczywie. Zajęli wszystkie niemal pola pracy, a specjalnie w handlu, gdyby zaś nie to, nie byłoby tak wielu naszych bezrobotnych. W dodatku jedząc polski chleb, odnoszą się wrogo do narodu polskiego. Dowodzi tego rola żydów podczas wojny, gdy łączyli się z naszymi wrogami, lub podczas najazdu bolszewickiego.

Gdy organizowało się wolne państwo Polskie, jeden z wybitnych przedstawicieli żydów zagranicą powiedział do Dmowskiego: „Żydzi nie dopuszczą, aby Polska miała prawdziwie polskie, narodowe rządy. Pan do Polski pojedzie, ale pan tam rządzić nie będzie".

Z żydami współdziała wielka organizacja międzynarodowa — masonerja. Z drugiej strony organizacje komunistyczne u nas składają się głównie z żydów. Wreszcie nasze zamożne sfery konserwatywne związane są interesami z żydami. To też dotychczas żydzi swojemi wpływami umieli nie dopuścić do rządów prawdziwie polskich — narodowych. Wpływy swoje rozszerzyli nawet na wieś, wśród chłopów, nawiązując porozumienie z partjami lewicowemi, które zawsze stawały po stronie żydów.

Dziś my, osiedli od 1000 lat gospodarze ziemi polskiej, widzimy się wypychani i wydziedziczani z tej ziemi. Jeśli tedy chcemy, aby dla Polaków wystarczyło w Polsce chleba, który dziś już tysiące je tylko z miłosierdzia innych, musimy otrząsnąć się z bezczynności i przełamać siłę żydowską. Musimy odsunąć się od partji, związanych z żyda-

mi, musimy zerwać z handlowaniem z żydami.

Mówię rzeczy przerażające — stwierdził prelegent — ale tak faktycznie jest, że grozi nam zalew żydowski. Najlepiej wykażą to cyfry statystyk. Oto w XV wieku było w Polsce tylko 600,000 żydów, za Stanisława Augusta — już 1,800,000 i wtedy w ciągu dwuch lat żydzi podwoili swoją liczbę. Obecnie w 1928 r. min. Składkowski przyznał w Sejmie, iż 600,000 żydom napływowym nadano obywatelstwo polskie, ale skądinąd wiadomo, że tych żydów było 1,120,000. W Niemczech na 1000 mieszkańców przypada 8 żydów, w Anglji na 1000 — 7-miu, we Francji — 4-ch, a w Polsce na 1000 mieszkańców — 125 żydów. Trzy czwarte kapitałów w przemyśle i handlu w Polsce — to kapitał żydowski. Rozumiejąc również wielkie znaczenie prasy, żydzi starają się ją za wszelką cenę opanować i oto w Europie mają 700 swoich dzienników, a z tej liczby 171 w samej Polsce, redagowych tak w żargonie, jak i w języku polskim. Ale nie koniec na tem, bo u nas w Polsce około 70 proc. dzienników niby chrześcijańskich opanowanych jest w rzeczywistości przez żydów i w redakcjach tych siedzą żydzi. Oni opanowują już całe miasta, jak np. Będzin, który ma znaczną większość żydowskich mieszkańców. Żydzi opanowują nas intelektualnie i zawodowo, bo np. blisko 40 proc. lekarzy — to żydzi, gdy tymczasem ogólny stosunek żydów do Polaków wynosi 14 proc., a prawnicy (w Krakowie 78 proc. adwokatów — to żydzi), a rzemieślnicy i t. d. Kiedy zaś Str. Nar., widząc ten zalew żydowski w t. zw. wolnych zawodach, postawiło w Sejmie wniosek o „numerus clausus", t. j. o unormowanie procentowego stosunku studentów-żydów do studentów-Polaków, wniosek ten został odrzucony.

Ale wielu nas jest Polaków zdrowych i nieugiętych, to też nawet bez „numerus clausus" nie pozwolimy opanować się przez żydów. Dobrze się stało, iż tu, w Częstochowie, założono Tow. „Rozwój", mające za zadanie walkę z zalewem żydowskim, to też wyrazić trzeba przeświadczenie — kończył prelegent, że wszyscy Polacy staną w jego szeregach, jako członkowie. — Referat, który wywarł na audytorjum widoczne wrażenie, przyjęty był hucznemi oklaskami.

Następnie zabrał głos przewodniczący p. Barczyński, który przedstawiając, jak ostro i energicznie w innych krajach zabierają się do walki z hegemonją żydowską, przytoczył znany program antyżydowski Hitlera w Niemczech, gdy tymczasem walka prowadzona pod egidą „Rozwoju" ma wyrażać się tylko przez niekupowanie u żydów, ani wogóle żydowskich towarów, dlatego też detaliczne kupiectwo polskie winno stworzyć dla siebie polską hurtownię, wreszcie nawoływał do nieczytania dzienników drukowanych w języku polskim, ale prowadzonych przez żydów, zapowiadając nakoniec podjęcie przez „Rozwój" intensywniejszej pracy na gruncie miejscowym w najbliższym czasie i urządzenie wkrótce większego zebrania.

Natychmiast po zamknięciu zgromadzenia kilkadziesiąt osób zapisało się na członków Tow. „Rozwój".

-- **Nowy Zarząd Zw. Rezerwistów.** W ub. niedzielę w południe odbyło się w sali Rady Miejskiej walne zebranie Zw. Rezerwistów i b. Wojskowych. Obrady zagaił prezes Zarządu Pow. p. T. Majer, poczem przewodnictwo zebrania objął ppłk. M. Sosnowski.

W wyniku przeprowadzonych wyborów do Zarządu Koła Częstochowskiego weszli: por. E. Chadziński, pchor. A. Chojnacki, oraz pp. A. Nocuń, S. Cybulski i A. Moczulski.

— **Posterunkowi z wykształceniem uniwersyteckiem.** Kryzys, który dotyka wszystkie dziedziny życia gospodarczego, stwarza coraz większe trudności w znalezieniu jakiejkolwiek pracy. Nic też dziwnego, że ludzie nawet z wyższem wykształceniem chwytają się jakiejkolwiek pracy, byle tylko zarobić na kawałek chleba. Dowodem tego jest fakt, że w szkole policyjnej na Piaskach koło Sosnowca, gdzie przed kilku tygodniami rozpoczął się nowy kurs dla posterunkowych, znajduje się kilku słuchaczy z uniwersyteckiem wykształceniem, a kilkunastu z maturą. Skorzystali oni z przeprowadzonego przed dwoma miesiącami

Teatr Miejski „BOMBA"

OSTATNIE POŻEGNALNE

WYSTĘPY

WSPANIAŁEJ REWJI

W poniedziałek, 14-go o g. 5.30 i 7-ej
We wtorek, 15-go o g. 7.15 i 9.15
W środę, 16-go o g. 5.30 i 7-ej

Miejsca b. tanie od 50 gr. (siedzące)

werbunku i dziś zadowoleni są, że mają stanowiska...

— **Nocne dyżury aptek.**

W nocy z dnia 14 na 15 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Nowaka i Mandata — Stary Rynek 2, p. Włosińskiego — Kordeckiego Nr. 27.

— **Zatrzymanie przemytniczej pary na na dworcu kolejowym.** W ręce funkcjonarjuszów straży granicznej wpadła onegdaj na częst. dworcu kolejowym pomysłowa para przemytnicza. Uwagę strażników zwróciła elegancka dama, która po przybyciu pociągu z Katowic wysiadła z wagonu II kl. i wraz ze swoim „lokajem" zwróciła się do kasy bagażowej z żądaniem wydania jej 4-ch koszów bagaży. W tym momencie, pomimo próby ucieczki ze strony rzekomego służącego, oboje zostali zatrzymani przez straż graniczną, przyczem dama legitymowała się paszportem na nazwisko Teresy Pacolli.

W toku badań jednak okazało się, że ową elegancką damą jest Franciszka Kuboszek z Lubecka pod Lublinem, a jej rzekomym lokajem Wiktor Konopol. Dama wyparła się jakiejkolwiek z nim łączności. W bagażach znaleziono... przemycane z zagranicy pomarańcze i banany.

— **Zamach samobójczy na cmentarzu.** W ub. niedzielę około godz. 8 m. 45 r. na cmentarzu św. Rocha usiłował popełnić samobójstwo przez poderżnięcie sobie żył obu rąk żyletką, niejaki Porębski Antoni, zam. w Przemyślu. Przyczyna narazie niewiadoma. Dochodzenie w toku.

— **Nagły zgon staruszka przy pracy.** W ub. sobotę o godz. 11 m. 30 r. Roznowski Piotr, lat 70, zam. przy ul. Garibaldiego 17, zatrudniony w fabryce przy ulicy Krótkiej nr. 25-27 w czasie rąbania lodu w ścieku zmarł na udar sercowy.

— **Włamywacze grasują w opuszczonych mieszkaniach.** Józef Świderski (Aleja Wolności 32) zameldował policji, że w ub. niedzielę podczas jego nieobecności nieznani sprawcy dostali się do mieszkania za pomocą dobranego klucza i skradli mu różną garderobę, zegarek i gotówką 950 zł. wartości łącznej 2200 zł. Dochodzenie w toku.

— **Pobity ślązak.** Gierhard Stankalla, zam. w Świętochłowicach, zameldował policji, że w ub. niedzielę na ul. Sienkiewicza został pobity przez nieznanych sprawców. Dochodzenie w toku.

— **Czyj pies?** Ginał Franciszek (Jutowa 17) zameldował policji, że przybłąkał się pies, który pozostaje u niego do czasu odnalezienia właściciela.

— **Za opór.** Za stawianie czynnego oporu funkcjonarjuszowi P. P. spisano doniesienie na Antoniego Szulca (Polska 16).

— **Drobne kradzieże.**

Piekacz Paulinie (Babia 8) na Nowym Rynku skradziono z kieszeni portmonetkę, zawierającą 8 zł.

Zygmuntowi Zalasowi (Żabia 8) w nocy skradziono z gołębnika 4-ry gołębie, wart. 30 zł.

Z KRAJU.

(—) **Inspekcja zakładów pracy w Łodzi.** Inspekcja pracy przeprowadziła w ostatnich dniach szereg inspekcji nocnych w zakładach pracy na terenie okręgu łódzkiego. W wyniku inspekcji sporządzono 7 protokułów za przekroczenia ustawy o czasie pracy.

(—) **Wycieczki amerykańskie w Polsce.** Wiosną i latem roku bież. przejeżdżać będzie przez Polskę szereg wycieczek amerykańskich profesorów, przemysłowców, nauczycieli i t. d., którzy udawać się będą do Rosji sowieckiej.

Mając na celu przeciwdziałanie propagandzie antypolskiej, prowadzonej zwłaszcza usilnie na terenie Ameryki, Polska YMCA organizuję przyjęcie szeregu wycieczek amerykańskich, projektując zatrzymanie ich na krótki czas w Polsce. Wycieczki te zwiedzą najważniejsze ośrodki naszego kraju i członkowie ich zapoznają się naocznie z rozwojem Polski, mając sposobność bezpośredniego zetknięcia się z szeregiem zagadnień, przedstawianych przez wrogą Polsce propagandę w fałszywem świetle.

Na wiosnę zapowiedziane są już 4 tego rodzaju wycieczki amerykańskie, w których weźmie udział szereg wybitnych osobistości amerykańskich.

(—) **Samobójstwo 15-letniego chłopca.** Wielkie wrażenie wśród mieszkańców Król. Huty wywołała wiadomość o samobójstwie 15-letniego chłopca, Alfonsa Giski, zam. przy swych rodzicach w Król. Hucie, przy ul. 3-go Maja 104. Tragedja miała miejsce w ub. sobotę w godzinach rannych. Po wyjściu rodziców z domu, chłopak powiesił się w kuchni na sznurku. Po powrocie do domu rodzice zastali już zimne zwłoki syna i wszelka pomoc okazała się bezskuteczna. Powodu tragicznego kroku młodego chłopca nie zdołano ustalić.

Zamordowanie ucznia

przez wyrostków niemieckich w Wielkopolsce.

Z Poznania donoszą: We wsi Gościejewo pod Rogoźnem, pw. obornickiego, wydarzyła się wczoraj potworna zbrodnia, która wywołała w całej okolicy niesłychane oburzenie. Grupa chłopców, uczniów tamtejszej niemieckiej szkoły, zabiła w czasie bójki ucznia szkoły polskiej.

We wsi tej, jedynej zresztą miejscowości w czysto polskim powiecie obornickim, która posiada 60 proc. Niemców, utrzymywane są dwie szkoły: jedna polska, druga niemiecka. Polska szkoła położona jest na krańcu wsi i uczniowie polscy, przechodzący obok szkoły niemieckiej, bardzo często napastowani są przez uczniów niemieckich.

W dniu wczorajszym, gdy koło budynku niemieckiej szkoły przechodziła 10-letnia uczenica polska, grupa uczniów szkoły niemieckiej zaczepiła ordynarnie dziewczynkę i usiłowała ją pobić. Dziewczynka uciekła do szkoły poskiej, gdzie opowiedziała o zajściu współuczniom.

Po nauce, grupa uczniów Polaków, złożona z około 15 chłopaków poszła w kierunku szkoły niemieckiej, gdzie zetknęła się z uczniami niemieckimi. Po starciach słownych wywiązała się bójka na kije. Ofiarą jej padł Marcin Lijewski, uczeń szkoły polskiej, syn strażnika kolejowego Uderzony kijem w głowę i żołądek, chłopiec padł trupem na miejscu. Sprawcami śmierci są: 14-letni Fryc Scheller i 12-letni Erik Pede.

Na miejsce tragicznego wypadku udała się po otrzymaniu wiadomości komisja z Poznania z zastępcą komendanta wojewódzkiego P. P., p. Małysza. M. in. znaleziono na miejscu kij, którym zadano śmiertelny cioś ś.p. Lijewskiemu. Kij ten był opatrzony na końcu długim i grubym gwoździem (!!). Młodocianych sprawców zbrodni przytrzymała policja.

Jak stwierdzono, ś. p. Lijewski, powalony uderzeniem kija na ziemię, padł z głośnym okrzykiem, a gromada niemieckich wyrostków uderzyła go jeszcze kilka krotnie. Dopiero, gdy zauważono, że Lijewski nie daje oznak życia, przerażeni chłopcy uciekli i zawiadomili o wypadku starszych.

Ostatnie wiadomości.

POSIŁKI JAPOŃSKIE JADĄ DO SZANGHAJU.

Moskwa 14.3. — Według doniesień korespondentów prasy sowieckiej, do Szanghaju zdąża 15 transportowców japońskich z nowemi posiłkami. Posiłki te składają się z VIII dywizji piechoty i dwóch brygad.

BUNTY WOJSK CHIŃSKICH W MANDŻURJI.

Szanghaj 14.3. — W różnych częściach Mandżurji od chwili zaprowadzenia nowego ustroju szerzy się bandytyzm. Wojska chińskie zbuntowały się na całym odcinku wzdłuż kolei syberyjskiej. Kilka miast splądrowano. Przeciw buntownikom wysłane zostały oddziały wojskowe japońskie.

Zwycięstwo Hindenburga

Otrzymał o 7 miljonów głosów więcej od Hitlera.

Berlin 14.3. — Bezpośrednio po nadejściu ostatnich informacji o wynikach wyborów ogłoszony został następujący komunikat:

Wynik niedzielnych wyborów przyniósł pełne zwycięstwo marszałkowi Hindenburgowi, który otrzymał o 7 miljonów głosów więcej od Hitlera, nie mówiąc już o innych kandydatach. W porównaniu z wyborami w 1925 r. Hindenburg uzyskał o 4 miljony więcej głosów, co świadczy o jego popularności. Stoi on ponad wszelkiemi partjami. W tych warunkach obowiązujące ustawowo drugie głosowanie zapewni mu również absolutne zwycięstwo.

Wynik głosowania w kołach rządowych przyjęty został z wielkiem zadowoleniem.

W ZAGŁĘBIU SYTUACJA STRAJKOWA BEZ ZMIANY.

Sosnowiec 14.3. — W dniu dzisiejszym sytuacja strajkowa nie uległa poważniejszym zmianom. Kopalnia „Jowisz" pracuje prawie normalnie. Kopalnie „Saturna" i „Czeladź" pracują częściowo.

WŚCIEKŁY PIES POKĄSAŁ TROJE DZIECI.

Lwów 14.3.— W jednym z domów przy ul. Szpitalnej pojawił się wściekły pies, który pokąsał 3 dzieci. Pokąsanym dzieciom udzieliło pomocy Pogotowie ratunkowe.

OGŁOSZENIE.

Nr. E. 118/32.

Komornik Sądu Grodzkiego-Powiatowego w Częstochowie I-go rewiru, zamieszkały w Częstochowie przy ul. Waszyngtona 60 (dawniej ul. Jasna 5) ogłasza, że w dniu 22 marca 1932 r. od godziny 10-ej rano w Częstochowie przy ul. Garibaldiego Nr. 16 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do Moszka vel Maurycego Samsonowicza, mianowicie mebli domowych ocenionych na 1450 zł.

Dnia 3 marca 1932 r.

Komornik Sądowy **K. Pełka.**

OFIARY.

Na Bezrobotnych: Zrzeszenie Sióstr Pogotowia Sanitarnego przy P. C. K. zł. 70 jako 80 proc. zysku z zabawy.

ZA DŁUGI

męża mego, Marjana, i brata jego Teodora, nie odpowiadam. Jadwiga Krośnicka. 355

POKÓJ

umeblowany, słoneczny, frontowy, wejście z klatki schodowej, do wynajęcia. Wiadom. Kościuszki nr. 43/47, tel. 6-46, II-gie piętro.

SKRADZIONO

kwity lombardu Nr. Nr. 13236 i 13237. 620

SKRADZIONO

książkę Kasy Chorych wyd. na imię Stanisław Orowicz. 619

ZGUBIONO

książkę wojskową wyd. przez P. K. U. Częstochowa na imię Franciszek Bielawski. 354

FORD-PÓŁCIĘŻARÓWKA w dobrym stanie do sprzedania tanio Wiad. w Administracji Gońca III-cia Aleja nr. 52.

PLAC

do sprzedania przy nowej poczcie. Wiadomość II Aleja 42, u dozorcy.

KUPNA

i sprzedaże domów od 4 tysięcy zł., placów, majątków folwarcznych, gospodarstw, resztówek, lokali handlowych, restauracji, cukierni, piwiarni, sklepów spożywczych. Wiadomość II-ga Aleja nr. 28, Kowalski, od godz. 7 — 10 i 13 — 17-ej. 363

UNIEWAŻNIA SIĘ

zgubiony weksel na zł. 55.— z wyst. Jan Krajewski, żyro Franciszek Kulej. 381

BANK SPÓŁDZIELCZY ZIEMI CZĘSTOCHOWSKIEJ

z ogr. odp. w Częstochowie.

niniejszem zawiadamia, że w dniu 20 marca r. b. o godzinie 3 po południu w lokalu Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości przy ulicy Panny Marji 49 odbędzie się

OGÓLNE ZEBRANIE CZŁONKÓW SPÓŁDZIELNI

z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego.
2) Odczytanie protokułu z ostatniego ogólnego zebrania członków.
3) Wybory przedstawicieli Spółdzielni na okres 3-ch letni 1932/4.

ZARZĄD.

DŹWIĘKOWY TEATR „ODEON"

Wielki, fascynujący film dźwiękowy z życia Broadway'u

SKANDAL W TEATRZE

Historja miłosna pięknej girlsy i utalentowanego śpiewaka.

NAD PROGRAM!

Miki w więzieniu i Najnowsze Aktualności Dźw. Foxa.

Ceny miejsc od 1 zł. Szczegóły w afiszach.

Dzienne seanse! Wtorek 15, środę 16, i czwartek 17 marca tylko raz dziennie o g. 3 pp.

Wskutek wielkiego zainteresowania, zatrzymaliśmy na dzienne seanse wzruszający dramat

GŁOS SERCA

W rol. główn. J. ROMANÓWNA, Z. GRABOWSKA i inn.

Nad Program: HUMORESKA DŹWIĘKOWA

KRZESŁA 50 GROSZY, LOŻA 1 ZŁ.

Przeludnienie Japonji

Dokąd zmierza ekspansja japońska,

Jedną z przyczyn ekspansywnej polityki Japonji jest jej przeludnienie i konieczność znalezienia ujścia dla licznych rzesz emigrantów, zmuszonych szukać zarobku poza granicami kraju ojczystego. Dość powiedzieć, że Japonja, której obszar jest mniejszy, niż obszar Polski, posiada ludność dwa razy większą, niż my... Według danych z r. 1930, Japonja ma 64 i pół miljona mieszkańców, to znaczy tyleż co Niemcy, i dwa razy więcej, niż Polska. Gęstość zaludnienia wynosi w Japonji 168 głów na kilometr kwadratowy pod czas gdy w Polsce 82, w Niemczech 135, we Włoszech 125, we Francji 74, w Hiszpanji 42, w Czechosłowacji 97, w Stanach Zjednoczonych A. P. około 15. Z państw europejskich tylko Belgja i Anglja mają większą gęstość zaludnienia, niż Japonja, Trzeba przytem wziąć pod uwagę, że niektóre okręgi w Japonji — zwłaszcza górzyste — nie są zamieszkałe. Ludność skupia się głównie na nizinach nadbrzeżnych i w wąskich dolinach, oraz u podnóża gór.

Ludność Japonji wzrasta w szybkiem tempie. W 1854 r. miała ona 26 miljonów mieszkańców, w r. 1925 — sześćdziesiąt, a w r. 1930-ym sześćdziesiąt cztery i pół miljona. Oznacza to, że obecny przyrost wynosi blisko miljon głów rocznie.

Dokąd się kieruje emigracja japońska? Przedewszystkiem skierowuje się ona do kolonji, zwłaszcza do Korei i południowej Mandżurji, a także na Sachalin i Kuryle. Mimo iż kolonje japońskie są dosyć duże i ludne kolonjalne posiadłości Japonji mają 26 miljonów mieszkańców, tak że wraz z kolonjami imperjum japońskie liczy 90 miljonów ludzi, nie mogą one wchłonąć całego wychodźtwa; część jego musi szukać pracy zagranicą, na kontynencie Azji, Ameryki i Oceanji.

Emigranci japońscy są to przeważnie chłopi i robotnicy, (zwłaszcza rolni), jak również handlowcy. Początkowo największe fale emigracji skierowały się na Hawaje, potem do Stanów Zjednoczonych, lecz obecnie ruch ten ustał niemal zupełnie. W r. 1924 kongres amerykański uchwalił zakaz imigracji dla żółtych, ustanawiając dla Japonji i Chin kwotę po... sto osób rocznie (co de facto jest równoznaczne z całkowitym zakazem). Dziś najważniejszemi terenami emigracji japońskiej są: Brazylja, Filipiny, Peru i Kanada, oraz oczywiście Chiny zwłaszcza Mandżurja. Najwięcej Japończyków mieszka na Hawajach: 167.000 (w tem Honolulu 38 tys.), następnie w Stanach Zjednoczonych A. P. — 141.000, w Mandżurji mieszka 102 000 Japończyków, w Chinach właściwych — 52.000, w Kanadzie — 21.000, w Brazylji — 65.000, w Peru — 15.000, w innych państwach Ameryki łacińskiej około 10.000. Na Filipinach żyje 11.000 Japończyków (zaznaczamy, że Filipiny, podobnie jak Hawaje, należą do U.S.A.), w Indjach holenderskich 8.000, w Australji i na Karolinach 11.000. Ponadto około 2 tysięcy Japończyków mieszka na Syberji (przeważnie we Władywostoku).

W ten sposób zgórą 600.000 Japończyków jest rozsianych po różnych krajach Azji, obu Ameryk i Oceanji. Ludzie ci nie są dla Japonji straceni, ani narodowo ani ekonomicznie. Utrzymują oni ścisły kontakt z krajem i rok rocznie przesyłają do ojczyzny znaczne kwoty pieniężne, sięgające 25 miljonów jenów rocznie (12 miljonów dolarów).

R. W.

Rola adwokata

w postępowaniu przed sądami pracy.

Instytucja sądów pracy, istniejąca u nas od lat 4, znajduje się w fazie ciągłego doskonalenia się i rozwoju. Ilość spraw rozpatrywanych przez sądy pracy rośnie, co jest najlepszym dowodem celowości istnienia tej instancji sądowej, orzekającej w sporach wynikłych na tle umowy o pracę.

W myśl przepisów statutu palestry, adwokat bronić może każdej sprawy, zarówno przed sądami, jak i przed wszystkiemi instancjami administracyjnemi. — Ustawa o sądach pracy zawiera jednak normy specjalne, wprowadzające wyjątek od zasad powyższych. Do właściwości sądów pracy należą zarówno sprawy cywilne, jak i karne, wynikające z umowy o pracę. Odróżnić należy dwie grupy spraw: 1) gdy wartość sporu jest poniżej 200 zł., i 2) gdy sięga ona powyżej 200 zł. W sprawach powyżej 200 zł. adwokat występować może zawsze bez ograniczeń. W sporach o sumę poniżej 200 zł. adwokat zasadniczo występować nie może.

Od zasady tej są wyjątki, inaczej ujęte wobec pracodawców, inaczej wobec pracowników. Zilustrujemy rzecz przykładem. Służąca A. występuje przeciw swemu pracodawcy B. przed sąd pracy o wynagrodzenie za pracę w wysokości 150 zł. Obu stronom zasadniczo nie wolno zastąpić się przez adwokata, gdyż wartość sporu jest poniżej 200 zł. Pracodawca jednak może się zastąpić przez adwokata, o ile adwokat ten jest jego stałym radcą prawnym. Oczywiście chodzi tu o to, aby adwokat był radcą prawnym zakładu pracy, a nie radcą osoby pracodawcy. Takie jest ograniczenie pracodawców w zakresie prawa korzystania z pomocy adwokata w postępowaniu przed sądem pracy.

Ograniczenie pracownika jest pod tym względem dalej idące. Pracownikowi wolno zwrócić się tylko do tego adwokata, który jest stałym radcą prawnym stowarzyszenia zawodowego, do którego dany pracownik należy. Jak z powyższego wynika, pracodawca ma swobodę większą, może wszak zmienić radcę prawnego, gdy straci doń zaufanie, pracownik zaś głosu w tej kwestji nie ma, wolno mu tylko korzystać z pomocy adwokata, który jest radcą danego związku zawodowego. O ile pracownik, jak w naszym przykładzie służąca, do żadnego związku nie należy, korzystać z pomocy adwokata wogóle nie może.

W grę wchodzi jeszcze jeden moment. Od wyroków sądu pracy w sprawach poniżej 200 zł. przysługuje odwołanie do sądu okręgowego, będące właściwie skargą kasacyjną. Strona, pozbawiona pomocy adwokata, znajduje się przy zredagowaniu kasacji w położeniu bardzo trudnem, co napewno nie leżało w intencji prawodawcy.

Ze względu na przytoczone wyżej momenty, które wysunęła praktyka życiowa, coraz częściej w sferach prawniczych i na łamach prasy fachowej rozlegają się głosy o konieczności nowelizacji ustawy o sądach pracy w kierunku zniesienia przepisów ograniczających prawo odwołania się do pomocy adwokata.

Nowelizacja ta wydaje się tem bardziej pożądana, iż w obecnej fazie rozwojowej sądów pracy zetknięcie się kół pracowników i pracodawców odbywa się na coraz szerszym froncie, na skutek czego i rola adwokata w sprawach tego rodzaju nabiera dużej wagi.

K. Kl.

Nowe metody

oczyszczania powietrza.

Ciekawe doświadczenia w dziedzinie oczyszczania powietrza zebrano dzięki różnym doświadczeniom. Okazało się np., że niektóre kwasy w niewielkich ilościach znajdujące się w powietrzu wywierają na ludzkie płuca bardzo dodatni wpływ. Doświadczenia wykazały niezbicie oryginalny fakt, że robotnicy w fabrykach sztucznego jedwabiu, mimo przesycenia tam powietrza przez opary kwasu solnego, prawie nigdy nie zapadają na płuca i żyją bardzo długo. Podobne zjawisko zaobserwowano w fabrykach octu.

Wreszcie zaczęto już zupełnie planowo wyzyskiwać odpowiednie doświadczenia.

W jednej z niemieckich szkół zrobiono taką próbę: kilka klas zaopatrzono w przyrządy do rozpylania w powietrzu kwasu i przez rok konsekwentnie rozpylano te substancje, prowadząc równocześnie ścisłe badania lekarskie. Okazało się w końcu, że dzieci z klas o atmosferze przesyconej kwasami, nie zapadały zupełnie na choroby infekcyjne, natomiast dzieci z klas innych, chorowały często. Ku zdziwieniu lekarzy, stwierdzono także u dzieci pierwszej grupy większy przyrost wagi.

Doświadczenia te zapoczątkowały nową metodę oczyszczania powietrza.

Korzysta ona obecnie z różnych substancyj, które parując, nasycają powietrze kwasami. Są zaś to: kwas solny, kwas siarkowy, w bardzo nieznacznych ilościach kwas mrówczany. Używa się tu i formaliny, przyczem jednak należy ją ostrożnie dawkować. Rozumie się, że wszystkie preparaty tego rodzaju są z reguły mieszane z substancjami aromatycznemi, celem nadania im przyjemnej woni.

Kino-Teatr „MUZA"

Wielki dramat z czarującą Dolores Costello

DOLORES czyli MIŁOŚĆ I SŁAWA

Nad program TYGODNIK „PATA"

Wejście od 50 groszy. Szczegóły w afiszach.

Tabela wygranych Loterji Państwowej.

W trzecim dniu ciągnienia 5-ej klasy 24-ej polskiej loterji państwowej wylosowano następujące wygrane:

Po 5.000 zł. na N-ry 27475 48956 93460 156395. 86071 122587 122847 127438.

Po 3.000 zł. na N-ry 1423 3749 14765 27117 53067

Po 2.000 zł. na N-ry 1883 15777 239934 31101 33663 37421 43614 46149 76475 89703 110530 141845 146425.

Po 1.000 zł. na N-ry: 8047 9766 14956 20132 24960 36356 47202 48575 50185 51971 54360 58262 59275 65285 670066 70123 75165 79375 82050 92027 103797 113301 115298 116000 117945 124352 126385 127716 130277 138561 141399 141791 144073 144204 146483 153393 158289.

Po 500 zł. na N-ry: 70 1520 2606 3572 5559 6121 10099 10003 10361 10437 10579 11396 12316 12790 13190 13594 14170 16037 16521 17692 19064 19314 19347 19441 21152 23257 23247 23363 25275 26738 26809 27401 28903 29595 30046 31827 33566 33765 33801 34385 34816 35189 35708 37435 38905 39077 42479 42632 42783 42940 43844 43914 46098 46428 46935 48258 48201 48775 49019 49235 50031 50511 51101 51701 53026 53783 55058 55840 57669 57729 60301 62276 63314 63804 64924 65158 65599 66252 67675 67951 74413 75750 76335 76345 76612 77299 78736 79950 80503 80590 81910 85618 86801 88195 88353 88943 90324 90420 90868 91716 93192 93305 93440 93635 94623 94921 95932 96091 96268 97131 97192 97854 98619 99339 101255 101965 103509 104619 107476 107535 107872 108066 108806 108941 109919 111078 111254 111841 111973 113445 113499 115098 115394 115660 115720 115824 117405 120098 120573 123441 125030 126736 126804 127204 127336 127517 128366 128996 129075 129718 130321 131297 132263 132480 132564 132794 133992 134877 135555 136588 139890 142303 143097 144257 146832 147138 147874 14501 149063 150101 150240 150848 153153 153271 153208 153671 155050 155352 155879 156104 159100 159156 159567 159769.

Po 250 złotych wygrały numery następujące:

35 43 364 92 97 418 54 537 43 650 92 873 1123 243 64 77 99 398 400 19 631 709 836 92 941 69 2008 30 110 13 23 83 209 73 84 418 578 88 604 11 864 954 3023 28 109 239 355 67 400 47 557 641 74 79 81 760 62 819 944 98 4057 185 221 42 343 96 414 81 585 624 33 738 850 927 5013 21 193 459 389 612 782 91 883 902 97 6070 221 68 349 99 471 503 47 56 626 747 821 7039 57 94 98 161 71 299 310 91 573 602 39 727 31 811 73 82 933 94 8110 226 77 587 619 74 786 884 947 88 9066 197 246 75 425 53 598 611 60 721 37 50 75 806 967 10097 150 59 88 93 234 310 37 49 58 60 577 605 80 90 99 715 52 64 870 75 935 74 11261 384 98 438 52 574 96 605 55 93 746 87 874 83 12006 44 45 73 89 187 300 2 73 472 568 704 7 898 13200 31 72 311 39 430 40 74 559 719 864 922 74 92 14022 32 177 87 233 47 328 43 471 658 731 50 904 35 15047 71 83 84 131 205 396 535 637 824 37 922 16054 88 106 65 94 273 84 318 53 435 524 619 744 801 14 23 928 90 17080 166 276 318 78 525 646 67 84 720 65 88 18139 88 94 247 401 651 710 19091 292 310 77 508 94 639 76 80 910 20051 143 93 206 313 62 448 591 666 735 41 99 910 42 82 21011 293 96 339 74 412 35 509 10 671 744 65 822 62 978 22021 240 49 321 58 86 472 519 61 94 636 713 21 55 849 77 92 938 23058 152 91 373 527 33 623 752 914 51 24084 86 104 32 79 84 262 79 305 28 537 679 711 70 818 902 94 25012 17 131 298 350 629 69 704 73 89 863 70 26068 84 86 124 49 230 355 75 409 17 30 37 49 70 622 37 747 803 16 937 39 88 27045 183 208 10 93 422 539 80 82 601 71 700 11 849 912 28125 209 17 328 96 420 556 63 612 51 61 87 741 42 883 920 42 29080 288 90 302 493 501 13 83 653 88.

30037 70 92 167 212 13 17 37 322 56 479 89 557 81 642 81 642 81 729 93 98 855 950 73 31256 398 442 79 505 14 59 856 60 915 32019 51 119 64 86 201 85 93 382 482 640 85 759 837 913 30 37 33119 31 39 218 334 84 504 11 47 58 873 89 935 48 34041 131 228 69 382 411 88 92 512 28 36 81 824 954 73 35016 87 186 225 38 379 88 407 8 29 44 535 808 36048 121 92 263 80 375 96 586 37113 45 53 319 83 416 567 644 701 38177 212 61 66 76 311 59 431 48 522 81 633 36 54 81 851 71 92 910 23 39008 53 116 51 78 220 393 445 66 73 573 611 33 849 60 926 77 40162 411 31 93 512 721 25 61 90 912 17 88 411131 213 27 31 330 409 38 58 504 602 7 66 74 729 845 95 943 88 42107 275 399 440 581 856 43067 152 273 491 510 53 676 719 57 63 64 79 862 67 44018 55 175 235 347 78 567 624 84 730 39 70 805 97 934 75 45048 80 81 149 234 35 58 92 353 419 630 42 66 709 18 891 905 55 46014 178 80 256 76 358 98 478 574 645 726 60 911 21 92 47054 97 106 288 323 57 73 82 520 66 67 93 98 622 40 80 841 942 82 96 48201 81 85 345 65 66 70 455 60 85 570 97 666 77 80 764 817 76 900 14 83 49006 287 342 79 414 45 80 959 50064 71 74 162 280 422 36 39 80 592 99 636 86 705 10 833 51033 127 79 233 93 344 407 608 91 726 40 801 52157 62 97 205 30 443 53 500 756 806 35 932 56 95 53004 55 188 85 254 64 302 60 82 477 588 610 43 69 733 39 51 900 8 54037 105 9 219 36 96 323 88 405 96 530 55 92 605 99 750 75 76 964 55027 65 139 243 350 471 518 28 604 605 799 926 75 56087 91 146 83 297 532 622 712 23 97 804 38 64 57037 87 120 24 50 202 14 21 79 94 361 75 93 400 7 79 515 636 84 808 14 904 18 57 59 89 58024 71 103 280 364 81 407 29 562 687 741 868 907 59210 35 91 366 478 529 32 79 673 83 99 823 38 43 912 51.

60217 29 91 304 11 13 20 89 92 462 549 91 608 76 744 992 61021 80 85 245 91 302 49 429 56 535 725 55 813 62097 104 61 92 95 207 353 403 33 596 676 63138 76 82 412 538 627 824 62 82 64108 53 67 315 66 602 5 16 843 922 36 65002 17 57 86 93 153 59 244 57 82 327 43 99 456 531 36 683 719 95 822 38 64 958 66004 103 262 341 430 89 523 78 680 765 66 881 96 67019 35 155 97 407 14 41 68035 37 105 239 84 98 531 98 686 759 87 832 47 50 69099 161 373 495 633 39 853 73 76 81 87 927 30 75 70107 12 211 61 67 74 368 698 784 71176 274 489 564 643 716 829 34 40 908 72000 29 59 167 206 9 66 79 80 96 385 440 48 52 507 90 695 710 87 833 64 71 904 66 78 73057 96 141 266 64 389 426 616 34 49 716 21 74030 40 43 142 237 43 99 321 57 500 16 834 84 75056 194 216 318 78 403 50 60 65 682 785 889 968 70 76117 55 81 212 312 95 449 611 80 725 86 928 77103 46 315 403 34 532 646 720 31 821 94 930 49 81 78093 100 79 216 31 41 346 400 49 522 625 49 701 78 888 904 63 79219 362 88 449 668 733 823 911 26 40 80016 40 55 69 241 72 331 457 755 61 73 806 87 81103 42 68 78 80 245 606 718 24 25 28 29 64 869 73 956 82007 9 117 55 76 83 238 455 531 86 93 753 71 873 904 11 79 83009 87 122 37 210 42 76 317 426 626 730 34 39 67 97 856 83 85 970 84065 80 107 388 418 73 520 21 79 609 50 791 813 34 947 85135 52 326 428 627 30 59 911 99 86025 38 115 222 24 84 350 570 634 728 81 810 67 952 63 87938 90 111 20 949 68 97 348 67 461 73 621 31 88080 107 23 44 275 384 416 514 37 68 83 627 713 23 88 93 830 89098 130 470 97 577 753 903.

90016 54 395 428 584 608 82 800 73 91237 65 360 423 50 55 513 54 601 38 88 705 24 81 813 973 92032 164 95 407 56 79 570 629 71 811 87 918 93000 88 99 203 47 91 527 74 95 633 80 84 789 979 94191 224 414 27 562 96 617 61 714 828 956 95156 72 336 52 401 75 527 44 612 37 74 806 99 905 95 96310 41 69 419 37 66 644 82 85 806 22 99 97028 75 116 211 15 429 78 524 733 832 83 98054 529 32 638 873 99047 59 73 73 125 58 330 414 50 800 40 62 64 77 92 906 73 100027 200 44 97 351 60 490 521 66 708 46 49 61 73 861 88 939 48 101073 128 38 219 40 330 61 433 46 86 511 606 23 79 92 98 750 57 809 928 102034 325 31 74 460 740 94 915 103032 210 22 44 318 409 24 513 695 785 892 959 104061 63 87 143 55 68 247 69 309 72 462 93 626 821 63 96 971 105055 113 250 308 430 502 623 709 60 68 836 979 106077 154 245 65 99 393 596 621 714 42 859 934 107008 168 84 203 28 95 325 441 64 502 714 83 860 918 108195 243 305 25 68 476 92 530 43 44 61 870 73 995 109219 301 527 711 70 72 811 900 110072 72 96 101 15 220 77 369 94 448 536 50 661 715 820 920 92 98 111008 195 267 378 489 616 19 704 75 90 808 29 112055 428 505 98 610 27 59 729 35 862 907 73 88 96 113026 34 110 34 36 45 215 334 55 75 432 66 583 96 643 52 749 57 930 60 114020 71 112 36 89 300 625 42 731 870 75 89 925 86 115034 96 224 53 51 62 338 69 77 88 526 619 48 63 67 744 803 953 87 116001 96 132 264 319 28 434 37 512 32 58 716 84 934 117080 194 213 54 91 310 525 711 26 921 39 57 118026 71 338 65 71 76 413 37 52 507 52 736 50 76 846 48 925 70 119021 42 49 106 72 89 280 494 533 55 89 708 821 44 55 63.

120177 371 540 96 662 83 800 76 907 38 72 79 121116 74 211 459 66 588 91 613 753 122040 96 103 210 23 39 324 26 512 646 51 72 75 93 714 35 71 90 99 946 94 123064 105 20 27 212 19 454 573 80 742 98 850 76 901 29 124141 200 13 36 68 72 398 711 800 04 55 980 125016 35 72 85 184 250 83 318 65 80 89 439 74 554 69 619 53 67 793 813 85 88 992 126093 221 59 377 449 504 65 622 65 731 73 810 53 97 994 127083 175 76 395 414 50 69 97 507 42 62 641 62 67 858 88 956 57 58 128079 140 267 80 355 423 52 616 49 74 705 42 80 835 913 26 58 129011 33 125 298 441 56 683 856 936 98 130011 13 100 66 212 23 55 310 24 31 95 405 501 49 622 56 78 729 805 33 40 939 40 57 131019 95 478 85 725 991 132050 97 158 424 69 309 429 37 76 90 548 93 619 43 762 817 98 904 18 27 53 73 133105 204 524 635 63 781 898 940 134160 270 411 14 34 54 69 547 624 834 904 09 33 135013 40 91 124 45 74 253 569 817 34 55 905 54 136126 30 37 308 09427 579 676 736 89 994 137151 75 200 333 47 65 78 439 563 612 45 700 26 71 81 809 910 43 138036 234 38 69 94 306 19 90 444 508 824 40 927 38 87 95 139078 91 93 105 224 312 58 59 91 93 502 10 36 70 697 740 49 822 945 140218 77 78 373 451 504 40 54 60 690 824 28 37 917 63 69 141046 121 31 73 213 16 49 71 310 35 464 561 748 56 96 813 36 43 924 83 142010 55 110 48 228 74 82 336 73 75 86 474 97 555 92 614 704 51 84 92 808 50 51 92 143035 94 121 36 69 91 216 31 95 324 91 461 86 613 796 844 943 144014 127 86 207 349 56 487 514 77 658 715 58 814 145055 83 200 56 70 349 500 12 606 767 914 146056 77 182 94 209 20 51 94 369 87 454 64 548 603 33 40 85 723 830 996 147075 90 195 274 305 97 407 3 587 535 600 46 780 828 54 69 915 23 71 148004 19 39 47 85 187 447 588 636 40 63 798 99 891 900 149091 212 76 311 33 91 457 514 16 21 22 36 97 662 80 94 818 935 91.

150098 102 33 34 232 95 441 711 45 72 87 805 18 961 151005 75 140 202 04 43 65 71 311 42 61 429 530 33 90 93 633 711 91 958 64 78 152064 89 99 113 70 97 229 33 78 93 496 506 09 36 685 93 96 741 47 90 935 98 153039 79 86 107 75 91 232 39 307 23 39 88 441 66 510 650 76 735 59 96 908 86 154045 122 74 238 41 68 71 343 412 21 548 630 89 749 82 92 929 74 155027 48 111 229 80 303 27 61 524 88 827 77 903 24 36 54 95 156009 150 313 64 422 68 83 548 706 45 157044 59 145 283 94 301 17 453 857 911 26 28 158394 446 69 515 57 629 744 941 59 82 159062 285 91 347 64 72 543 600 725 65 803 18 70 941 62.

Kolektura **ANTONIEGO EGERA** w Częstochowie, Aleja I Nr 14 wypłaca wygrane zamiennastawki. W każdej chwili można tam sprawdzić bezpłatnie urzędową tabelę ciągnienia.

Ze świata.

(X) **„Dar Pomorza" w drodze do kraju.** Statek szkolny marynarki handlowej — „Dar Pomorza", powraca obecnie do kraju z podróży ćwiczebnej do Małych Antyli. W dniu 10 b. m. „Dar Pomorza" odpłynął z wyspy Horta (Azory); Horta jest tą wyspą, z której statek „Iskra" zabrał zwłoki ś. p. mjr. Idzikowskiego i mjr. Kubalę. Przybycie „Daru Pomorza" do Gdyni, na którego pokładzie powraca 80-ciu uczniów Państwowej Szkoły Morskiej, kończących obecnie swe pierwsze pływanie — spodziewane jest w końcu bieżącego miesiąca.

(X) **Japonja największym producentem filmowym.** W kołach laików panuje przekonanie, iż największym producentem filmowym jest Hollywood. Tymczasem cyfry stwierdzają, iż największym producentem filmowym jest Japonja. W r. 1928 wyprodukowano w Japonji 528 filmów, w r. 1929 — 658 filmów, w r. 1930 — 700 filmów, gdy tymczasem przeciętna roczna produkcja filmów w Ameryce sięgała cyfry 600 sztuk. Filmy japońskie kosztują znacznie mniej, niż amerykańskie, koszty przeciętnie jednego filmu sięgają 5.000 dolarów. Obecnie istnieje w Japonji 20 ateliers filmowych, z których cztery największe koncentrują 80 proc. ogólnej produkcji. Dźwiękowce nie mają powodzenia w Japonji, a przytem aparatura dźwiękowa jest zbyt droga dla ateliers filmowych japońskich.

(X) **Ochrona strażaków.** W Anglji wynaleziono nowy rodzaj węża gumowego, do użytku straży pożarnej. Wąż ten wyrzuca dwa strumienie wody.

Jeden silny, kierowany jest przez strażaka na ogień. Drugi słaby rozpryskuje się przy metalowym dzióbie węża i tworzy wodną ścianę, która kryje strażaka przed atakiem płomieni gorąca.

Posługując się takim wężem, strażak może zbliżyć się na bardzo niewielką odległość do ognia, bez obawy poparzenia. Próby przeprowadzone z tym nowym rodzajem węża, dały zadowalające wyniki.

(X) **„Człowieku, gniewaj się!".** Gniew szkodzi zdrowiu — tak sądzono dotychczas. Okazuje się, iż byliśmy w błędzie i hołdowaliśmy przesądowi. Amerykańskiej maksymie, iż śmiech i radość dają zdrowie, przeciwstawili Niemcy nową maksymę: gniew daje zdrowie. Do przekonania podobnego doszedł kierownik laboratorjum psychologicznego w Instytucie psychotechnicznym w Berlinie, który dokonał szeregu doświadczeń z pacjentami, pobudzając ich sztucznie do gniewu. Na podstawie obserwacji stwierdzono — podobno — iż wywoływanie napadów gniewu i pasji działało dobroczynnie i uzdrawiająco na organizm pacjenta.

Niebezpieczna operacja

podziurawionego serca.

Wiedeński pomocnik handlowy, Hans Schmoll, postrzelił się śmiertelnie w zamiarze samobójczym. Kula z rewolweru bębenkowego utkwiła w piersiach. Lekarz pogotowia udzielił mu pierwszej pomocy i kazał przenieść do stacji ratunkowej, ale machnął zarazem ręką, zorjentowawszy się, że pacjent przedziurawił sobie serce. Puls samobójcy przestał bić, ciało stało się sztywne i bezwładne.

Na szczęście energiczny asystent kliniki wiedeńskiej, dr. Oppolzer, polecił natychmiast przenieść Schmoila do sali operacyjnej i przystąpił do ratowania młodego życia. — Serce pacjenta było na wylot przebite pociskiem, który zostawił dwa otwory, w przedniej i w tylnej ścianie i utkwił poza sercem. Dr. Oppolzer podniósł worek sercowy, wyjął kulę i zeszył przedziurawione miejsca centralnego narządu wewnętrznego. Zabieg ten udał się. Następnie operator zeszył klatkę piersiową i po półgodzinnym wysiłku oddał w ręce pielęgniarek zreperowany gruntownie organizm niedoszłego samobójcy.

Po obudzeniu się z narkozy Schmoll poczuł się całkiem dobrze i o ile rany nie skomplikuje jakaś infekcja, zupełnie wyzdrowieje. Operacja ta wzbudziła wielkie zaciekawienie w kołach lekarskich. Dr. Oppolzer w rozmowie z pewnym dziennikarzem oświadczył, że na klinice w Eiselsberg, gdzie pracował, jako asystent, przeprowadzono wiele pomyślnych operacyj na ludziach, którzy już umierali wskutek uszkodzenia serca przez rany postrzałowe lub kłute. Ostatni wypadek był dlatego skomplikowany, że kula pozostała w ciele poza sercem i trzeba ją było stamtąd bezwarunkowo usunąć.

(X) **Na jaki wysiłek zdobywa się organizm ludzki podczas tańca?** Instytut fizjologiczny przy uniwersytecie w Helsingforsie przeprowadził interesujące studja nad kwestją powyższą. Stwierdzono zatem, iż walc wymaga zużycia 3.99 kalorji na godzinę i na kilo wagi człowieka, polka wymaga zużycia 7.56 kalorji, mazur — 10,87 kalorji.

(X) **„Łzy krokodyle?".** Od wielu, wielu lat przyjęło się wyrażenie „łzy krokodyle", którego sens polegać miał na tem, iż krokodyle jakoby wylewają strumienie łez bez powodu, wówczas gdy człowiek wylewa łzy tylko z racji bólu fizycznego lub psychicznego. Zoologowie powątpiewali odawna o słuszności tego aforyzmu literackiego, ale oto znalazł się niezustraszony wielbiciel prawdy, dr. Lindsay, który na łamach lekarskiego tygodnika „The Lancet" opisał wyniki swoich doświadczeń z krokodylami. Uzbrojony w płyn, składający się z soku cebulowego i roztworu soli, którego działaniu nie mogą się oprzeć żadne oczy, dr. Lindsay probował zmusić krokodyla do płaczu. Próżne były jego wysiłki: pomimo nacierania oczu gryzącym płynem, krokodyle nie uroniły ani jednej łzy. Legenda o łzach krokodylich powstała, jak twierdzi zatem dr. Lindsay, stąd, iż przebywające przeważnie w wodzie jaszczury ociekają nią obficie po wyjściu na ląd, a że oczy ich są schowane głęboko w załamach pancerza rogowego, więc i stamtąd ciekną strumyki wody. To dało widać asumpt do powiedzenia: „płacze jak krokodyl".

(X) **Ilu miljonerów posiada Czechosłowacja?** Wykazy podatkowe w Czechosłowacji za r. 1931 stwierdzają, iż w kraju liczono 24 osoby, posiadające dochód roczny powyżej 5 miljonów koron, 40 osób posiadało 3 do 5 miljonów koron dochodu, 67 osób — 2 do 3 miljonów koron, 195 osób — 1 do 2 miljonów koron.

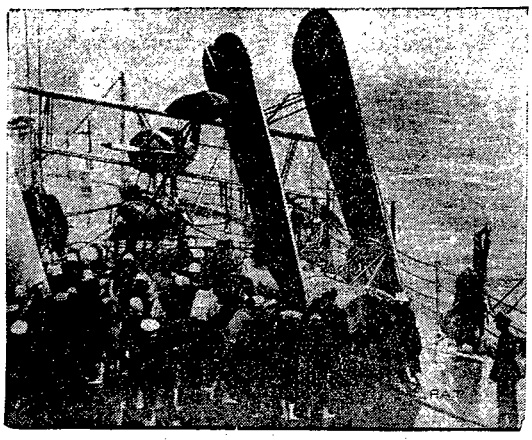

Oryginalna katastrofa

Amerykański okręt wojenny „New York", udający się przed kilkoma dniami na manewry marynarki w kierunku wysp Hawajskich dostał się w strefę gwałtownej burzy, przyczem znajdujący się na jego pokładzie samolot uległ zupełnemu zniszczeniu. Na zdjęciu naszem widzimy marynarzy załogi okrętu wojennego, usuwających z pokładu szczątki zniszczonego samolotu.

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADJO?

WTOREK, 15 MARCA.

Warszawa — fala 1411,8 m. moc 120 kw.

11'20 Komunikat meteor. dla lotnictwa. 11'45 Przegląd bież. prasy polsk. 11'58 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12'10 Muzyka gramofonowa. 13'10 Komunik. meteor. 13'15 Komunik. gospod. 14'45 Muzyka gramofon. 15'15 Chwilka lotnicza. 15'25 Odczyt. 15'45 Giełda pien. oraz komunik. rybackie. 15'50 Program dla dzieci najmłodsz. 16'20 Odczyt dla maturz. 16'40 Muzyka gramof. 17'10 Odczyt z Krakowa. 17'35 Koncert symfon. 18'50 Rozmaitości. 19'15 Odczyt. 19'30 Wiadomości sportowe. 19'35 Muzyka gramof. 19'45 Prasowy dziennik radjowy. 20'100 Felieton ze Lwowa. 20'15 Audycja węgierska z okazji Węgierskiego Święta Narodowego. 2155 Skrzynka poczt. techn. 22'10 Recital fortepianowy. 22'40 Dodatek do pras. dz. radj. 22'45 Komunikaty. 22'50 Muzyka tan.

WTOREK, 15 MARCA.

Katowice — fala 408,7 m. moc 12 kw.

11'45 Przegląd bieżącej prasy polsk. z Warsz. 11'58 Sygnał czasu z Warsz., hejnał z Krakowa. 12'10 Muzyka gramof. 13'10 Komunik. z Warsz. 14'55 Komunik. gospod. 15'05 Intermezzo muz. 15'15 — 16'40 Transmisja odczytów z Warszawy. 16'40 Muzyka gramof. 17'10 — 18'50 Transmisja z Krakowa i Warszawy. 18'50 Rozmaitości. 19'05 Odcinek powieściowy. 19'20 Odczyt. 19'40 Komunikaty sportowe. 19'45 — 21'55 Transmisja z Warszawy i Lwowa. 21'55 Skrzynka pocztowa techniczna. 22'10—24'00 Transm. z Warszawy.

Przedruk wzbroniony. 93.

WILLIAM LOCKE.

KUGLARZ

Przekład autoryzowany Haliny Gadek.

Było poprostu zdumiewające ile powiedział jej w ciągu tych kilku minut. Mówił lakonicznie urywanemi zdaniami, jakby zwracając się do wojska, idącego w pole. Znałem tak dobrze jego sposób mówienia, operowanie suchemi, lecz żywotnemi faktami.

— Wiedziałam, że w jego życiu była kobieta... żona i dzieci... cóż to znaczy? Mówiłam ci... Ale... mój Boże.

Zacisnęła ręce beznadziejnym ruchem.

— Nie, nigdy nie przeszło mi przez myśl coś podobnego!

— Mogę dać ci na wszystko wytłumaczenie — odrzekłem przekonywująco.

— Wiem — powiedziała z przygnębieniem.

Spojrzałem na nią. W momencie przygnębienia robiła strasze wrażenie. Wyglądała jak jakiś podzwrotnikowy kwiat, który zamierał. Pobladła twarz, bez wyrazu, bez życia. Rysy zaostrzone, dziwne, starcze. Spojrzenie smutne, beznadziejne, pozbawione blasku. Więdnący kwiat — taką wydawała mi się. Soki żywotne i dusza uleciała z niej.

— Wiem, wiem. Niema w tem nic gminnego. Sięga to dawnych lat. A jednak...

— Rozumiem cię, kochanie — rzekłem pośpiesznie — rozumiem.

Byliśmy teraz sami na tarasie. Gdzieś dalej, kelner przechylony przez balustradę przysłuchiwał się orkiestrze, grającej w parku. Prócz hałasu muzyki nic nie mąciło ciszy sierpniowego popołudnia.

Ukryła twarz w rękach.

— Jestem strasznie zmęczona.

— Ta męczące podróż, nocą — dodałem współczującym tonem.

— Siedziałam przez całą noc w korytarzu na strapontinie — powiedziała.

— Ależ to szaleństwo, moja droga — zawołałem przerażony, chociaż wiedziałem, że podczas wojny odbywała podróże, w porównaniu z któremi jazda na strapontinie była ostatnim wyrazem luksusu.

— Dlaczego nie zamówiłaś sobie wagonu sypialnego, a chociażby miejsca w przedziale?

Uśmiechnęła się blado.

— Dopiero wczoraj przed południem zdecydowałam się na wyjazd. Przyszło mi do głowy, że wiesz wszystko, czego można się było dowiedzieć o Andrzeju Lackaday'u.

— Lecz w jaki sposób przyszło ci to do głowy?

Pytanie moje było okrzykiem zdumienia. Uważałem dotychczas, że nikt nie potrafi być równie nieprzenikniony jak ja.

Okazało się, że cierpiałem na przerost cnót. Przesadziłem w mojej dyplomacji. Moja naiwność była zbyt oczywista i przeczyła doświadczeniom moich lat. Moja ucieczka wzbudziła podejrzenia. Krytykowałem Royat w taki sposób, jakgdybym obawiał się, by nie złożyła mi tu wizyty. Uprzejmie wyrażona chęć widzenia się z nią w drodze powrotnej, w Paryżu, podkreślała jeszcze mocniej moją niezręczność. Gdyby nie było w tem czegoś niewyraźnego i Royat równało się Golgocie, to dowiedziawszy się, że z końcem sierpnia, sama błąka się po Paryżu, napisałbym do niej: „Na miłość boską, zlituj się nade mną i wyratuj mnie z tego towarzystwa kandydatów do trumny". Mój egoizm był jej dobrze znany z dawniejszych lat. Czyniłem to zresztą w analogicznych okolicznościach, gdy bawiłem w Nauheim, a ona w Norymberdze. A teraz wręcz przeciwnie: „Na miłość boską nie przyjeżdżaj do Royat. Zobaczę się z tobą w Paryżu, o ile będziesz tam jeszcze".

— Moja droga Auriol — odrzekłem, czy nie przyszło ci nigdy na myśl, że twoja przenikliwość zaprowadzi cię na manowce i że możesz znaleźć mnie tutaj... że tak powiem, w dość zwykłej zresztą sytuacji samotnego mężczyzny, który chciałby uniknąć spotkań ze znajomymi.

Niepohamowany wybuch śmiechu był odpowiedzią.

— Ty, Tony?

— Do djabła — zawołałem obrażonym tonem — nie mam jeszcze osiemdziesięciu lat.

Nawet najcnotliwszy mężczyzna czuje żal, gdy wyrażają się pogardliwie i lekceważąco o jego uwodzicielskich i romantycznych talentach.

Zaśmiała się znowu, poczem uspokoiła się i jęła przemawiać do mnie w najsłodszy sposób. Może była niesprawiedliwa względem mnie, lecz nic podobne go nie przeszło jej przez myśl, bowiem mózg był wyłącznie zajęty rozwiązywaniem tajemnicy Lackaday'a. Gdy ludzi prześladuje jakaś uparta myśl, intuicja pracuje szybciej i następuje moment telepatji. Nie mogła wytłumaczyć sobie w inny sposób pewności, że udzielę jej wiadomości o Lackaday'u. Wiedziała, że nie napiszę jej nic o nim. Czem były te krótkie odwiedziny? Czem podróż do Royat, trwająca zaledwie jedną noc? W latach wędrówek jechała w jedną stronę dwanaście godzin i tyleż z powrotem, by kupić główkę kapusty. Jej wizyta nie była niczem nadzwyczajnem.

— Byłam tak pewna, że ukrywałeś różne rzeczy przede mną — powiedziała — iż ujrzawszy go, siedzącego razem z tobą przy stole, nie zdziwiłam się wcale.

— Moja najmilsza Auriol — rzekłem, gdy skończyła psychologiczny opis ucieczki z Paryża — mam wrażenie, iż im bardziej mężczyzna starzeje się, tem mniej rozumie się na psychologji kobiecej.

— Nie, mój drogi. Kobieta mnoży tylko dwa przez dwa i w rezultacie ma pięć. Nic prostszego.

— Nie, — zaprzeczyłem — przeklęcie skomplikowana tajemnica dla męskiego rozumu polega na tem, że nie może się zgodzić, by pięć było właściwem rozwiązaniem.

Wzruszyła ramionami.

— A więc powiem ci. Czułam się nieszczęśliwa... od miesięcy czułam się nieszczęśliwa... błąkałam się samotnie po Paryżu. Miałam odruch, intuicję. Nazwij to, zresztą, jak chcesz. Przyjechałam... zobaczyłam... I na miłość boską, wolałabym nie widzieć tego.

(C. d. n.).

Reklama jest dźwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klijentelę, niech się ogłasza w „Gońcu Częstochowskim", najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Największy nakład! — Najtańsze pismo! — Największy format! — Dział drobnych ogłoszeń poczynając od 1 zł. 50 groszy. — Ceny prenumeraty i ogłoszeń na I. kol.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnych pożądane w interesie klijenteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były oddawane w przeddzień do godziny 10-ej rano.

Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki i nie obowiązują Administracje do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wypaczone. — Za terminowe zamieszczanie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zażalenia nie mogą być uwzględniane o tyle, o ile zezwalają na to względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie tekstu telef.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI Kierownik Literacki JAN BARYLSKI.

Odbito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego".